

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra aplikované matematiky a informatiky

Bakalářská práce

Analýza dopadu změny způsobu stanovení poplatku za odpad ve vybrané obci

Vypracovala: Klára Černá

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jana Klicnarová, Ph.D.

České Budějovice 2024

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Klára ČERNÁ
Osobní číslo: E21175
Studijní program: B0411A050005 Finance a účetnictví
Téma práce: Analýza dopadu změny způsobu stanovení poplatku za odpad ve vybrané obci
Zadávající katedra: ***Katedra aplikované matematiky a informatiky

Zásady pro vypracování

Studentka si zvolí obec, kde došlo ke změně způsobu stanovení poplatku za odpad a seznámí se s dopady této změny. Dále se studentka seznámí se systémem stanovení poplatku za odpad v jiných obcích a porovná různé přístupy, případně navrhne alternativní řešení. Závěrem vyhodnotí změnu, ke které ve vybrané obci došlo a případně navrhne další možnosti úpravy.

Metodický postup:

1. Studentka se seznámí se způsobem stanovení poplatku za odpad ve vybrané obci před i po zavedení změny v tomto systému. Seznámí se také s dopadem této změny na výběr poplatků a na množství svezeného odpadu.
2. Studentka se seznámí se systémem nastavení poplatků v některých dalších obcích, s jejich výhodami a nevýhodami.
3. Studentka porovná různé způsoby stanovení poplatků za svoz odpadu včetně jejich dopadů, popřípadě navrhne vlastní řešení dané problematiky.
4. Studentka porovná dopady jednotlivých systémů, uvede hlavní výhody a nevýhody. Vyhodnotí změnu, ke které došlo ve zkoumané obci a případně navrhne změnu.

Rozsah pracovní zprávy: 40 – 50 stran
Rozsah grafických prací: dle potřeby
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

1. FOTR, J., DÉDINA, J., & HRŮZOVÁ, H. (2003). *Manažerské rozhodování*. 3. upravené a rozšířené vydání. Praha: Ekopress.
2. JÍLKOVÁ, J., PAVEL, J. VÍTEK, L., & SLAVÍK, J. (2006). *Poplatky k ochraně životního prostředí a jejich efektivnost*. Praha: Eurolex Bohemia.
3. JIRÁSKOVÁ, Z., & ŠNEBERKOVÁ, A. (2002). *Místní poplatky v praxi*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Polygon.
4. PELC, V. (2013). *Místní poplatky: oprávnění obcí, povinnosti podnikatelů, živnostníků a občanů: praktická příručka pro obce*. 2. vyd. Praha: C.H.Beck
5. TZENG, G. H., & HUANG, J. J. (2011). *Multiple attribute decision making: methods and applications*. CRC Press.

Vedoucí bakalářské práce: doc. RNDr. Jana Klicnarová, Ph.D.
***Katedra aplikované matematiky a informatiky

Datum zadání bakalářské práce: 20. ledna 2023
Termín odevzdání bakalářské práce: 12. dubna 2024

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. RNDr. Jana Klicnarová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 13. února 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 27. července 2024

.....

Klára Černá

Poděkování

Ráda bych tímto vyjádřila upřímné díky doc. RNDr. Janě Klicnarové, Ph.D. za vstřícný přístup, božskou trpělivost a cenné rady během tvorby a odborných konzultací této bakalářské práce. Mé velké díky patří také doc. Ing. Milanu Jílkovi, Ph.D. za ochotu při zodpovídání mých dotazů.

Obsah

1	Úvod.....	8
2	Obec – základní pojmy	9
2.1	Působnost obce	9
2.1.1	Samostatná působnost.....	9
2.1.2	Přenesená působnost	9
2.2	Orgány obce.....	10
2.2.1	Zastupitelstvo obce	10
2.2.2	Starosta.....	11
2.2.3	Rada obce.....	12
3	Rozpočet obce.....	13
3.1	Dělení rozpočtu.....	13
3.2	Příjmy.....	15
3.3	Výdaje.....	15
3.3.1	Běžné výdaje.....	15
3.3.2	Kapitálové výdaje	16
3.4	Rozpočtový proces.....	16
3.4.1	1. fáze – Návrh rozpočtu.....	16
3.4.2	2. fáze – Schvalování rozpočtu	17
3.4.3	3. a 4. fáze – Hospodaření a následná kontrola	17
3.5	Rozpočtová skladba	17
4	Místní poplatky	19
4.1	Poplatek za komunální odpad	19
4.1.1	Odpadové hospodářství.....	21
4.1.2	Zákon o odpadech.....	21
4.1.3	Současný stav odpadového hospodářství v ČR	22
5	Metodika	27
6	Charakteristika obce Hospříz.....	30

6.1	Historie obce	31
6.2	Obyvatelstvo	31
6.3	MESOH	32
6.4	Sběr v obci	33
6.4.1	Svozové firmy odpadu v obci	34
7	Analýza sběru	36
7.1	Separace papíru a plastu v obci.....	38
7.1.1	Papír	38
7.1.2	Plast.....	39
7.2	Směsný odpad	40
7.3	Zbýlé kategorie odpadu	41
8	Analýza příjmů a výdajů na odpadové hospodářství v obci	42
8.1	Příjmy.....	42
8.2	Výdaje	44
8.3	Predikce pro obec Hospříz na rok 2023	45
8.3.1	Princip predikce	46
8.3.2	Výsledek predikce.....	47
8.4	Příjmy obce, pokud by poplatek nebyl stanoven pevnou sazbou	47
8.5	Analýza na vzorové obci.....	49
9	Závěr	54
10	Summary	56
11	Seznam použité literatury	57
12	Seznam použitých zkratk	59
13	Seznam obrázků.....	60
14	Seznam tabulek	61
15	Seznam grafů	62
16	Seznam příloh	63

1 Úvod

Odpadové hospodářství a efektivní nakládání s odpady jsou v dnešním světě stále častěji diskutovanými tématy a jen zřídka se jim člověk vyhne. S rostoucí populací roste i množství vyprodukovaného odpadu, což vede k nárůstu požadavků obyvatel na kvalitu života.

To, co mě ovšem v rámci tohoto tématu zajímá, je vliv přístupu domácností, pokud jsou nějakým způsobem finančně motivovány k odpovědnému nakládání s odpadem, který produkují. Chtěla jsem zjistit, jaké dopady tato motivace přinese a do jaké míry to ovlivní množství vyhozeného odpadu.

Rozhodla jsem se analyzovat obec, kde došlo ke změně stanovení poplatku za odpad právě na základě podněcování domácností k většímu třídění, a vytvořit tak výstup, který jasně ukáže chování obyvatel po zavedené změně.

Cílem je vyhodnotit vývoj časové řady dat o produkci odpadu v obci na základě poskytnutých informací, včetně stručné analýzy příjmů a výdajů obce v tomto ohledu a interpretaci výsledků na vytvořeném vzorku 13 obcí.

První část bakalářské práce je zaměřena na teorii, konkrétně na seznámení se hlavně s legislativní úpravou v České republice. Druhá, praktická část, zahrnuje detailní analýzu časové řady o evidenci sběru odpadu v obci a vyhodnocení dosažených výsledků společně s analýzou vývoje příjmů a výdajů obce na odpadové hospodářství.

V závěru je krátká část věnovaná interpretaci výsledků ze sledované obce na vzorek obcí podobného charakteru. Cílem je nastínění důsledků změny, kterými by se mohly jednotlivé obce motivovat a podílet se tak na vývoji ekonomické i ekologické situace svých občanů, pokud by k odpadovému hospodářství přistupovaly stejně, jako sledovaná obec.

2 Obec – základní pojmy

K lepšímu pochopení postoje obcí k odpadovému hospodářství je důležité znát, do jaké míry mají obce možnost zasahovat do jeho fungování.

Obec ve smyslu zákona (Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)) je považována za základní územní samosprávné společenství občanů tvořící územní celek, jenž je vymezen hranicí území obce.

2.1 Působnost obce

2.1.1 Samostatná působnost

Samostatná působnost ukládá obcím práva a povinnosti, které jsou pevně ukotvené v Ústavě ČR, a stát tak může do jejich činnosti vstupovat pouze tehdy, jestliže to vyžaduje ochrana zákona. Jedno z hlavních práv pro samostatnou působnost obcí je právo vlastnit majetek a hospodařit dle vlastního sestaveného rozpočtu. Do samostatné působnosti lze dle zákona o obcích zahrnout mimo jiné také místní poplatky, na jejichž stanovení se podílí zastupitelstvo obce, které je pak zavádí v platnost formou obecně závazných vyhlášek (Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)).

2.1.2 Přenesená působnost

Přenesená působnost je model veřejné správy, kde část výkonu agend státní správy je prostřednictvím zákonů přenesena na obce a kraje. Volené orgány obcí o přenesené působnosti nerozhodují, ale pouze stanovují podmínky pro její výkon. Dle rozsahu přenesené působnosti dělíme obce na 3 typy:

- 1) obce se základním rozsahem přenesené působnosti (všechny obce),
- 2) obce s pověřenými obecními úřady,
- 3) obce s rozšířenou působností (JSEM ZASTUPITEL-KA, 2022).

Obce s minimálním rozsahem přenesené působnosti

Jedná se o základní přenesení výkonu státní správy dle zákona (Zákon č. 314/2002 Sb., Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem”, 2002).

Obce s pověřeným obecním úřadem

Tento typ přenesené působnosti opravňuje orgány obce rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení o právech, právem chráněných zájmech a povinnostech osob, pokud není zvláštním zákonem stanovena jiná příslušnost. Jsou orgánem ochrany přírody, zemědělského půdního fondu atd. Obecně lze tedy říci, že orgány obce s pověřeným obecním úřadem vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu a mimo jiné vykonávají ve stanoveném správním obvodu také přenesenou působnost, která jim byla svěřena dle zvláštních zákonů (Provazníková & Sedláčková, 2009).

Obce s rozšířenou působností

Všechny obce s rozšířenou působností jsou zároveň obcí s pověřeným obecním úřadem. Rozsah výkonů, kterými jsou pověřeny, je ovšem širší, a tak mezi jejich kompetence můžeme zařadit mimo jiné např. vydávání řidičských a občanských průkazů, vedení registru obyvatel, rozhodování na úseku myslivosti a rybářství aj. (Provazníková & Sedláčková, 2009).

2.2 Orgány obce

Všechny orgány jsou podrobně vymezeny v zákoně o obcích. Jediným orgánem, o kterém je zmínka také v čl. 99 Ústavy ČR, je zastupitelstvo obce, které je pro obec orgánem nejdůležitějším. Společně se zastupitelstvem jsou specifikovány orgány rada obce a starosta se svým zákonným zástupcem, místostarostou.

2.2.1 Zastupitelstvo obce

Právě zastupitelstvo je vrcholným orgánem obce, a proto mu náleží rozhodovací oprávnění v oblasti již zmiňované samostatné působnosti obce (*Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018*, 2018).

Členové zastupitelstva

Zastupitelé jsou v obci voleni v komunálních volbách, a to na období 4 let. Vzhledem k tomu, že se jedná o přímou volbu občanů obce, mají obecní úřady povinnost vyvěsit informace o počtu zastupitelů, kteří mají být do zastupitelstva voleni, na úřední desce. Tento počet se odvozuje od počtu obyvatel k 1. lednu roku konání voleb. Zákon o obcích uvádí jako druhý parametr také velikost územního obvodu dané obce:

- do 500 obyvatel v obci je počet 5 až 15 členů zastupitelstva,
- při stavu 500-3 000 obyvatel v obci je počet 7 až 15 členů zastupitelstva,
- při stavu 3 000-10 000 obyvatel v obci je počet 11 až 35 členů zastupitelstva,
- při stavu 10 000-50 000 obyvatel v obci je počet 15 až 35 členů zastupitelstva,
- při stavu 50 000-150 000 obyvatel v obci je počet 25 až 45 členů zastupitelstva,
- nad 150 000 obyvatel v obci je počet 35 až 55 členů zastupitelstva (Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)).

Práva členů zastupitelstva

S rolí zastupitele se pojí hned několik práv a povinností. Mezi pravomoci můžeme zařadit např. schvalování rozpočtu a závěrečného účtu, volba a odvolání starosty, vydávání obecně závazných vyhlášek atd. (*Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018*, 2018).

Povinnosti členů zastupitelstva

Dle zákona je každý člen zastupitelstva povinen účastnit se zasedání zastupitelstva a jiných orgánů, kterých mohou být členy. Stejně tak potom plnit úkoly, které jim tyto orgány uloží. Je povinností zamezit hrozbě střetu zájmu při projednávání určitých bodů a vystupovat vždy tak, aby nedošlo ke snížení vážnosti přidělené funkce (JSEM ZASTUPITEL-KA, 2022).

2.2.2 Starosta

Ačkoli je starosta nejviditelnějším orgánem obce a zastupuje obec navenek, jedná se spíše o orgán bez pravomocí. Chybí mu povaha statutárního orgánu, tudíž musí některé úkony činit až po jejich schválení zastupitelstvem. Do funkce je starosta volen z řad zastupitelů (Balík, 2009).

Pokud členové zastupitelstva nestanoví jinak, je v zájmu starosty odpovídat za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, odpovídat za informování veřejnosti o činnosti obce, zřizovat v zákonem stanovených případech zvláštní orgány v případech stanovené zákonem pro výkon přenesené působnosti atd. (Balík, 2009).

2.2.2.1 Místostarosta

Místostarosta je přímým zástupcem na pozici funkce starosty. Jeho hlavním úkolem je zastupovat starostu v době jeho nepřítomnosti nebo v době, kdy starosta ze zákonem určených důvodů nevykonává svou funkci. V této pozici vykonává všechny úkoly, které přísluší ze zákona starostovi. Společně se starostou podepisuje nařízení a obecně závazné vyhlášky obce, tedy právní předpisy obce (*Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018*, 2018).

2.2.3 Rada obce

Zákon (Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)) definuje radu obce jako výkonný orgán, který ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. Tvoří jí starosta, místostarosta a další členové volení z řad členů zastupitelstva. Rada obce má vždy lichý počet členů, přičemž minimum je 5 a maximum 11 členů, kdy platí pravidlo, že počet členů nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. V obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada obce nevolí a její funkci vykonává starosta.

Radě obce je ze zákona vyhrazeno vydávat nařízení obce, rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti, stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizační působnosti obce, schvalovat organizační řád obecního úřadů a dále plnit ostatní povinnosti uvedené v (§102 zákona č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)).

3 Rozpočet obce

Zákon, který se zabývá problematikou rozpočtů obcí je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Pro územní samosprávné celky je rozpočet obce nejdůležitějším plánovacím dokumentem, podle něhož hospodaří. Tvoří součást celkového plánovacího procesu a představuje finanční plán územního samosprávného celku, přičemž zrcadlí realizaci stanovených cílů a běžné hospodaření v roce, na který se sestavuje.

Obecně platné rozpočtové zásady, které rozpočet musí splňovat, jsou:

- **zásada každoročního sestavování a schvalování** – je vždy sestavován na jeden kalendářní rok,
- **zásada reálnosti a pravdivosti** – reálný rozpočet má zabránit nežádaným přesunům peněžních prostředků,
- **zásada úplnosti a jednotnosti** – veškeré příjmy a výdaje by měly být zaznamenány na jediném dokumentu, jednotným způsobem a měly by být zachyceny v úplných částkách,
- **zásada dlouhodobé vyrovnanosti,**
- **zásada publicity** – veřejnost zná rozpočet a rozumí mu (Obrovský, © 2024).

3.1 Dělení rozpočtu

Rozpočet územních samosprávných celků můžeme dělit hned na několik daných okruhů.

Rozpočet jako finanční plán

Obce si vytváří finanční plán k zajištění solventnosti, a to v případě kdy jsou výdaje obce kryty z příjmů, které lze reálně očekávat, rezervami nebo půjčkami, které lze získat a splatit (Provazníková, 2009).

Rozpočet jako bilance

Rozpočet z pohledu bilance tvoří rovnováhu mezi příjmy a výdaji za běžné období shodně s kalendářním rokem celé soustavy veřejných rozpočtů. Hospodaření územního samosprávného celku lze ilustrovat následujícím vzorcem:

$$F_1 + P - V = F_2 \quad (1)$$

Kde:

F_1 ..... stav peněžních prostředků na začátku běžného období v rozpočtu,

P ..... příjmy,

V ..... výdaje,

F_2 ..... stav peněžních prostředků na konci běžného období v rozpočtu.

Pokud je hodnota F_2 větší než hodnota F_1 , vytváří se obci finanční rezerva, kterou lze využít pro další hospodaření v následujícím roce. Pokud je ovšem hodnota menší, nastává situace, kdy je třeba buď využít rezervy z minulých let, nebo z jiných zdrojů k vyrovnání bilance. Jestliže územní samosprávný celek vytvořené rezervy nemá, je nutné využít k financování svých potřeb překlenovací úvěr (Provazníková, 2009).

Rozpočet jako nástroj usilování o realizaci cílů municipální a regionální politiky

Jako nástroj tvorby koncepce ekonomického a sociálního rozvoje pro dané území plní rozpočet funkce: alokace zdrojů mezi činnosti obce, stanovení priorit v rovině místních veřejných statků a služeb, poskytovaných obcí, poskytování informací finanční situací a výhledech obce, rozhodování o úrovni zdanění a výši poplatků ve správě obce pro následující rok (Provazníková, 2009).

Na základě těchto funkcí lze stanovit tři druhy rozpočtu:

- **rozhodovací** – předsevzít si čeho chce územní celek dosáhnout,
- **řídící** – přerozdělení zdrojů mezi jednotlivé organizační jednotky obce,
- **kontrolní** – kontrola finančních toků územního celku, jejich původu, částky a účelu (Provazníková, 2009).

3.2 Příjmy

V rozpočtu lze členit příjmy na návratné a nenávratné. Přičemž do příjmů návratných řadíme především úvěry a zápůjčky, které musí obce splatit a nenávratné příjmy tvoří daňové příjmy, nedaňové příjmy, transfery a dotace (Provazníková, 2009).

Dle zákona (Zákon č. 250/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) tvoří příjmy obcí zejména:

- a) příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- b) příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- c) příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- d) příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak,
- e) příjmy z místních poplatků podle zvláštního zákona a další příjmy do bodu k), zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

3.3 Výdaje

Výdajová struktura rozpočtu obcí odráží různé potřeby a preference obyvatel. Výdaje se v rozpočtu dělí na běžné a kapitálové. Kromě výdajů, které souvisejí s činností v samostatné působnosti, vznikají také výdaje v působnosti přenesené. Ty vzhledem k rozdělení obcí rostou dle rozsahu výkonu přenesené působnosti (Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018, 2018).

3.3.1 Běžné výdaje

Mezi běžné výdaje patří finanční prostředky, které jsou běžně vynakládány na chod obecního úřadu, údržbu veřejných prostranství, provoz veřejného osvětlení, podporu místní kultury a sportu atd. Jedná se především o pravidelně se opakující potřeby, které jsou běžnou součástí rozpočtu. Tento druh výdajů je často velmi obtížně plánovatelný, vzhledem k jeho pravidelnému opakování, pro jejich stanovení lze čerpat z údajů z rozpočtů minulých období (Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018, 2018).

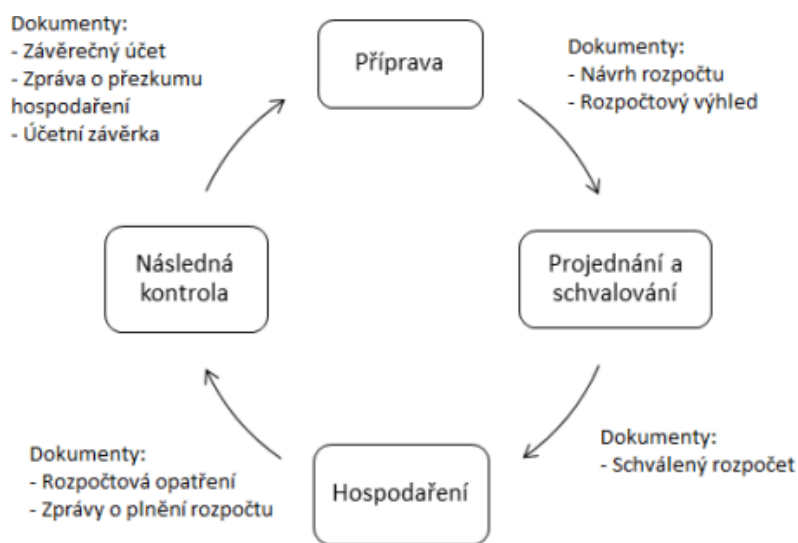
3.3.2 Kapitálové výdaje

K financování běžně se neopakujících dlouhodobých investičních potřeb slouží výdaje kapitálové, které se vyznačují zejména svým jednorázovým charakterem. Součástí kapitálových výdajů jsou také výdaje související se splácením jistiny půjček, které si obec půjčila v minulosti na financování svých investic. Naopak úroky z půjček jsou hrazeny z běžné části rozpočtu a řadíme je tak tedy mezi výdaje běžné (Peková, 2011).

3.4 Rozpočtový proces

(Sedmíhradská, 2015) popisuje rozpočtový proces ve čtyřech fázích. První fáze je příprava a sestavení rozpočtu, druhou fází je projednávání a následné schvalování rozpočtu, třetí fází je samostatné hospodaření rozpočtu a poslední fáze se věnuje následné kontrole. Tyto fáze doprovází vznik různých dokumentů, které jsou stručně shrnuty na obrázku 1 níže.

Obrázek 1 - Rozpočtový proces

Zdroj: (Sedmíhradská, 2015)

3.4.1 1. fáze – Návrh rozpočtu

Územní samosprávné celky (ÚSC) sestavují rozpočet dle zákona (Zákon č. 250/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů) v návaznosti na svůj střednědobý výhled rozpočtu a na základě výsledků ukazatelů analýzy minulých let. V případě obce také z údajů rozpočtu kraje, ve kterém kraj určuje své vztahy k jednotlivým rozpočtům obcí.

3.4.2 2. fáze – Schvalování rozpočtu

V druhé fázi rozpočtového procesu je úkolem zastupitelstva schválit navrhovaný rozpočet. Podklady pro jeho schválení jsou pro ně v úplné podrobnosti rozpočtové sklady. Rozpočet je ihned po schválení zapsán do účetního softwaru a jeho závazné ukazatele obratem obdrží veškeré subjekty, jež jsou povinny se jimi řídit. Zmiňované závazné ukazatele jsou stanovené ještě před projednáním a schvalováním rozpočtu a povinnost se jimi řídit mají např. právnické osoby zřízené nebo založené v působnosti ÚSC, nebo další osoby, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků z rozpočtu (Obrovský, © 2024).

3.4.3 3. a 4. fáze – Hospodaření a následná kontrola

Hospodařit by měl ÚSC v souladu se schváleným rozpočtem a měla by probíhat pravidelná, systematická a úplná kontrola. Tu provádí územní samosprávný celek dle vlastního plánu kontrol v souladu s právním předpisem. Kontrola hospodaření je upravena dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole (Lorenc, 2018).

3.5 Rozpočtová skladba

Rozpočtovou skladbu stanovuje podrobněji vyhláška č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě. Rozpočtová skladba třídí příjmy, výdaje a financující položky do následujících skupin:

- a) **odpovědnostní** – třídění z hlediska příslušnosti příjmů a výdajů do působnosti ústředního orgánu státní správy,
- b) **druhov**é – třídění z hlediska druhu právního nebo ekonomického,
- c) **odvětvové** – třídění z hlediska činnosti, z níž příjmy plynou a na niž jsou výdaje vynakládány,
- d) **konsolidační** – třídění z hlediska směřování příjmů a výdajů (zda příjem nebo výdaj plyne, anebo neplyne od jiného rozpočtu nebo k jinému rozpočtu),
- e) **podkladové** – třídění z hlediska podkladu pro změnu rozpočtu,
- f) **prostorové** – třídění z hlediska původu příjmů a krytí výdajů těmito příjmy,
- g) **nástrojové** – třídění z hlediska původu jejich zdroje,

- h) **doplňkové** – třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti ke zvlášť sledovaným celkům,
- i) **programové** – třídění výdajů z hlediska jejich příslušnosti k programům dle § 12 a 13 rozpočtových pravidel,
- j) **účelové** – třídění výdajů z hlediska účelu rozpočtového přesunu,
- k) **strukturní** – třídění z hlediska jejich věcné podstaty,
- l) **transferové** – třídění z hlediska účelů transferů a půjčených prostředků (Vyhláška č. 412/2021 Sb. Vyhláška o rozpočtové skladbě).

Pro účely této práce je dobré si zapamatovat konkrétně oddíl 37 – Ochrana životního prostředí, pododdíl 372 z odvětvového členění, který se zabývá příjmy a výdaji v oblasti nakládání s odpady. Konkrétně potom **§3722 – Sběr a svoz komunálních odpadů**, §3725 – Využívání a zneškodňování komunálních odpadů a §3726 - Využívání a zneškodňování ostatních odpadů (Příloha č. 3 k vyhlášce č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě).

V druhovém členění jsou stejné údaje o příjmech k nalezení pod třídou 1 – daňové příjmy, v seskupení položek 13 – daně a poplatky z vybraných činností a služeb, podseskupení položek 134 – příjem z místních poplatků z vybraných činností a služeb, konkrétně tedy pak položka **1345 - Příjem z poplatku za obecní systém odpadového hospodářství a příjem z poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci** (Příloha č. 3 k vyhlášce č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě).

4 Místní poplatky

Stanovení poplatků je zákonem svěřeno obcím se samostatnou působností a jejich provádění na jejím území je výhradně její odpovědností. Dá se říct, že místní poplatek je specifickou pravomocí obce, kterou může, ale nemusí využít. Děje se tak prostřednictvím obecně závazného předpisu, který upravuje podrobnosti vybírání místních poplatků, zejména stanovení zvláštního procenta úhrady, způsob oznamování vzniku a zániku platební povinnosti, lhůtu, výhody a případné osvobození platby. Obecní úřad se zabývá platbami, správou a jejich využíváním (*Místní poplatky aneb Jak zvýšit daňové zatížení*, © 1997–2023).

(Zákon č. 565/1990 Sb., Zákon České národní rady o místních poplatcích”) rozděluje místní poplatky do následujících kategorií:

- 1) poplatek ze psů,
- 2) poplatek z pobytu,
- 3) poplatek za užívání veřejného prostranství,
- 4) poplatek ze vstupného,
- 5) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- 6) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace,
- 7) poplatky za komunální odpad.

4.1 Poplatek za komunální odpad

Pro potřeby této bakalářské práce se zaměříme více do hloubky poslední kategorie místního poplatku, jímž je poplatek za komunální odpad.

Dle obecného ustanovení zákona (Zákon č. 565/1990 Sb., Zákon České národní rady o místních poplatcích) jsou poplatkem za komunální odpad poplatky za obecní systém odpadového hospodářství a poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Obec má však možnost zavést pro poplatkové období vždy pouze jeden z těchto poplatků.

Výše poplatku

Obce jsou při výši stanovení poplatku limitovány maximální částkou 1 200 Kč. Poplatek je ukládán zpravidla na jeden kalendářní rok. V případě, že na konci dílčího období (měsíce) není fyzická osoba v obci přihlášená, nebo je od poplatku osvobozena, snižuje se poplatek o jeho jednu dvanáctinu.

Jestliže vznikla poplatková povinnost z důvodu vlastnictví nemovité věci zahrnující rodinný dům, byt či stavbu pro rodinnou rekreaci na území obce, snižuje se výše poplatku o jednu jeho dvanáctinu za každé dílčí období, kdy je na konci v této nemovitosti přihlášená alespoň jedna fyzická osoba (Zákon č. 565/1990 Sb., Zákon České národní rady o místních poplatcích).

Sazba poplatku

Princip, kterým se počítá výše poplatku, je závislý na stanovené sazbě tohoto poplatku. Základem pro sazbu může být buďto hmotnost odpadu, nebo objem odpadu či kapacita soustředovacích prostředků. Je-li základem zmiňovaná hmotnost odpadu, je sazba poplatku 6 Kč za kilogram. Pokud je základem naopak objem odpadu a kapacita soustředovacích prostředků, je sazba 1 Kč za litr (Zákon č. 565/1990 Sb., Zákon České národní rady o místních poplatcích).

Výpočet poplatku

Konečná výše poplatku je tedy zjistitelná až po výpočtu na základě dostupných údajů platných pro fyzickou osobu. Vypočte se jako součet dílčích poplatků za jednotlivá dílčí období, na jejichž konci měla fyzická osoba (poplatník)¹ v nemovité věci bydliště, nebo neměla v nemovité věci bydliště žádná osoba, pokud poplatníkem je vlastník této nemovité věci.

Dílčí poplatek za dílčí období se stanoví na základě výpočtu součinu základu dílčího poplatku zaokrouhleného nahoru na nejbližší celé kilogramy nebo litry a sazby pro tento základ (Zákon č. 565/1990 Sb., Zákon České národní rady o místních poplatcích).

---

¹ Poplatník = fyzická či právnická osoba, jejíž příjmy, majetek nebo činnost podléhá dani

4.1.1 Odpadové hospodářství

Priorita předcházet vzniku odpadu je hlavním cílem odpadového hospodářství. Je založeno především na své hierarchii, a pokud nelze jeho vzniku předejít, pak se nabízí možnost přípravy k jeho opětovnému využití, recyklaci, či jinému použití, a až poslední možností je jeho odstranění (*Odpadové hospodářství*, © 2008–2023).

Česká republika nemá konkrétní strategii pro oblast odpadového hospodářství. Usilovně však pracuje na strategickém rámci odpadového hospodářství České republiky 2040 (Cirkulární Česko 2040), jehož příprava začala v roce 2018 ve spolupráci s Organizací pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) a s Evropskou komisí. Jedná se o projekt významně financován Evropskou unií (Kislingerová, 2021).

4.1.2 Zákon o odpadech

Ústředním orgánem státní správy v oblasti odpadového hospodářství je Ministerstvo životního prostředí. Konkrétně se jím zabývá odbor: 740 Odbor cirkulární ekonomiky a odpadů

První známý zákon v České republice věnující se odpadům vznikl v roce 1991. V současnosti upravuje nakládání s odpady zákon č. 541/2020 Sb., zákon o odpadech, který je účinný od 1. 1. 2021. Zákon jeho prostřednictvím stanovuje práva a povinnosti osobám v oblasti odpadového hospodářství a definuje základní principy oběhového hospodářství, ochrany životního prostředí a zdraví lidí při nakládání s odpady (*Odpadové hospodářství*, © 2008–2023).

Odpad

Je důležité si správně definovat, co přesně znamená termín "odpad", který je v práci neustále zmiňován. Odpad lze chápat jako veškeré movité věci, které vlastní osoba, která se jich chce zbavit, nebo má v úmyslu tak učinit. Zbavování se odpadu nastává tehdy, když vlastník předá movitou věc k odstranění nebo dalšímu využití v souladu se zákonem o odpadech, nebo pokud tuto věc předá osobě oprávněné k sběru či výkupu odpadů podle tohoto zákona, a to bez ohledu na to, zda jde o převod za úplatu nebo bezúplatný převod (Voštová et al., 2009).

Komunální odpad

Komunálním odpadem rozumíme odpad vznikající při činnostech fyzických osob na území obce, který je definován jako komunální odpad v prováděcím právním předpisu, s

výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikatelské činnosti (Voštová et al., 2009).

Sběr odpadů

Sběr odpadů představuje proces shromažďování odpadů za účelem jejich dalšího využití nebo odstranění. Tuto činnost jsou oprávněny vykonávat jak osoby právnické, tak osoby fyzické, které jsou oprávněné k podnikání od jiných subjektů (Voštová et al., 2009).

Recyklace

Recyklací lze označit jakýkoliv způsob využití odpadů, při kterém jsou tyto odpady opětovně zpracovány na materiály, výrobky nebo látky určené pro původní nebo jiné účely, včetně přetvoření organických materiálů. Recyklace odpadů nezahrnuje energetické využití, při kterém je odpad použit jako palivo nebo zásypový materiál (*NÁKLADY OBCÍ NA SMĚSNÝ A TŘÍDĚNÝ ODPAD*, © 2023).

Dle nejaktuálnějších údajů třídí svou produkci odpadů až tři čtvrtiny obyvatel ČR. Z velké části tomu napomáhá veřejně dostupná síť tzv. třídících hnízd, ve kterých lze odpad třídít do barevných kontejnerů. Tento systém je v ČR doplněn o nádoby pro individuální sběr nebo systém door-to-door² (*NÁKLADY OBCÍ NA SMĚSNÝ A TŘÍDĚNÝ ODPAD*, © 2023).

Tříděný sběr

Tříděný sběr, jinak také sběr oddělený či separace, je činnost, během které dochází k separaci určitých složek odpadů za účelem jejich dalšího využití či odstranění. Během této činnosti je tok odpadů rozdělen podle druhu a povahy konkrétního odpadu, což usnadňuje jeho zpracování, včetně recyklace (*ODDĚLENÝ SBĚR (TŘÍDĚNÝ SBĚR, SEPARACE)*, © 2023).

4.1.3 Současný stav odpadového hospodářství v ČR

Důležitou změnou v české legislativě, která nastala začátkem roku 2023, je účinnost vyhlášky č. 445/2022 Sb., která mění vyhlášku č. 273/2021 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady ve znění vyhlášky č. 78/2022 Sb. Tato změna se však týká plánovaných úprav vedení evidence a podávání ročního hlášení a bude se uplatňovat až od roku 2025,

---

² Door-to-door = systém třídění odpadů přímo v domácnostech u dveří svých domů v nádobách na to určených

jak stanovuje vyhláška (*Povinnosti měst a obcí v roce 2022 dle nové odpadové legislativy – 2. část – AKTUALIZOVÁNO*, © 2011–2023).

Níže je na obrázku 2 k dispozici schéma, kterým mají obce povinnost se řídit jakožto původce odpadů ve vztahu k evidenci odpadů a ohlašovací povinnosti. Zahrnuje již i úpravu ze znění vyhlášky 273/2023 Sb., pro rok 2025

Obrázek 2 - Schéma povinností obce jako původce odpadů

Zdroj: (*Schéma povinností obce jako původce odpadů ve vztahu k evidenci odpadů a ohlašovací povinnosti*, © 2011–2024)

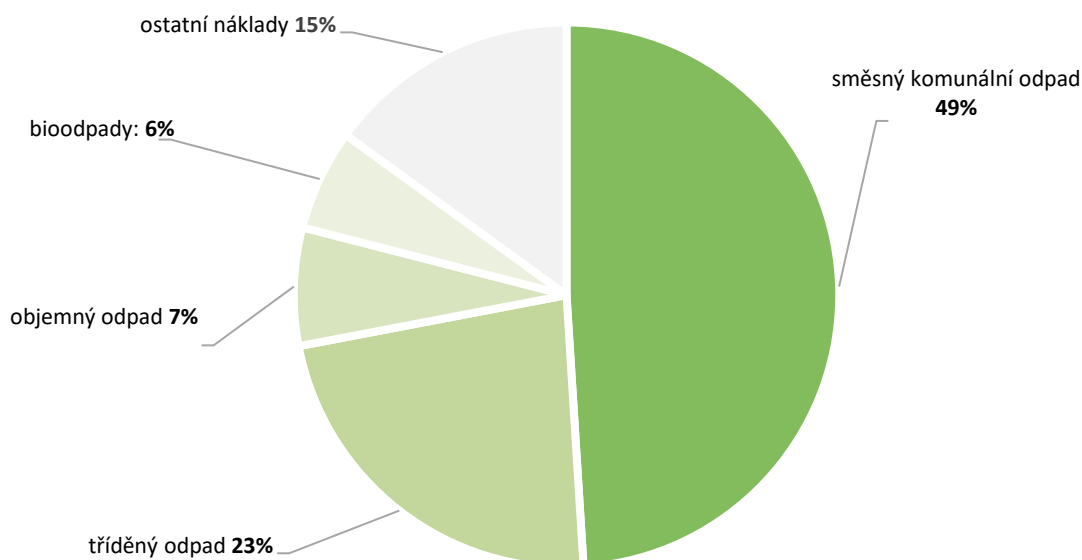
Společnost EKO-KOM, a.s. vytváří na základě dotazníkového šetření každý rok přehled ekonomických ukazatelů v odpadovém hospodářství obcí.

Obecně platí, že náklady na odpadové hospodářství závisí na množství a struktuře odpadu, pro který je služba nabízena, dále na objemu a způsobu poskytované služby dle požadavků zákona, a nakonec na mandatorních výdajích³. Důležitými vlivy ovlivňující výše uvedené faktory mohou být životní úroveň a vzorce spotřebního chování obyvatel jednotlivých regionů, hustota obyvatelstva, geografické podmínky, dopravní dostupnost regionu, způsoby svozu atp. (*Ekonomika odpadového hospodářství v roce 2022*, © 2011–2023).

³ Mandatorní výdaje = povinné prostředky stanovené zákonem, které vláda musí vynaložit

Celkové náklady v odpadovém hospodářství lze charakterizovat součtem všech dílčích nákladových položek, které obce v dotaznících vyplňují. To umožňuje porovnat celkovou výši nákladů v rámci obcí v přepočtu na obyvatele. V níže uvedeném Grafu 1, který zobrazuje strukturu nákladů za sledované období (za rok 2022) je patrné, že největší podíl tvoří sběr a svoz komunálního odpadu, a to téměř polovinu celkových nákladů. Dále je zaznamenán 23% podíl ze sběru a svozu tříděných odpadů. Zbytek poté tvoří náklady spojené se sběrem a svozem objemných odpadů, bioodpadů a ostatních položek, mezi které můžeme zařadit např. náklady na provoz sběrného dvora (*Ekonomika odpadového hospodářství v roce 2022*, © 2011–2023).

Graf 1 - Struktura nákladů obcí v odpadovém hospodářství v roce 2022

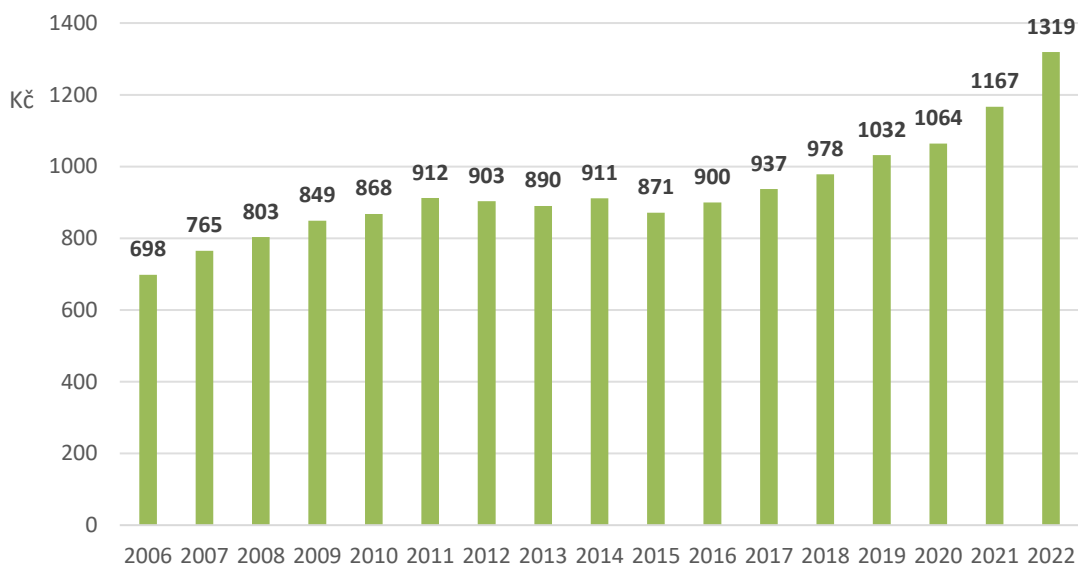
Zdroj: EKO-KOM, a.s. – vlastní úprava

Druhý uvedený graf 2 nabízí zajímavý pohled na vývoj výše celkových nákladů v 17leté časové řadě. Zatímco pro rok 2006 byla částka, kterou obce platily v oblasti odpadového hospodářství v průměru 698 Kč za jednoho občana, na konci této časové řady, tedy v roce 2022 částka vzrostla na 1 319 Kč. Jedná se zhruba o 89% nárůst.

Výrazný růst lze pozorovat především v posledních 6 letech, který byl v posledním roce podpořen také výraznou inflací (*Ekonomika odpadového hospodářství v roce 2022*, © 2011–2023).

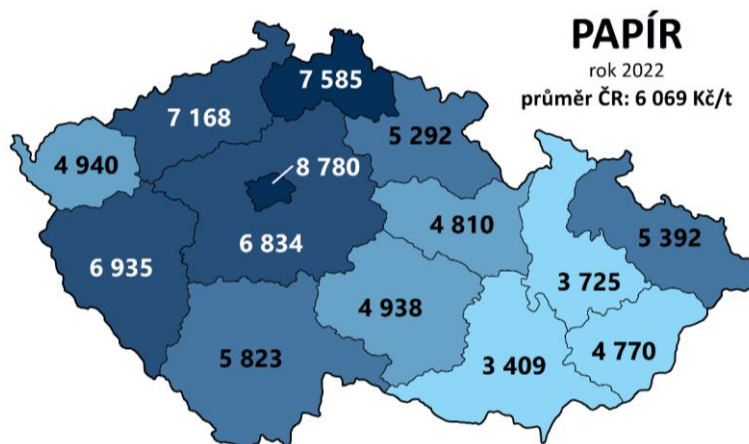
Graf 2 – Vývoj celkových jednotkových nákladů

Zdroj: EKO-KOM, a.s. – vlastní úprava

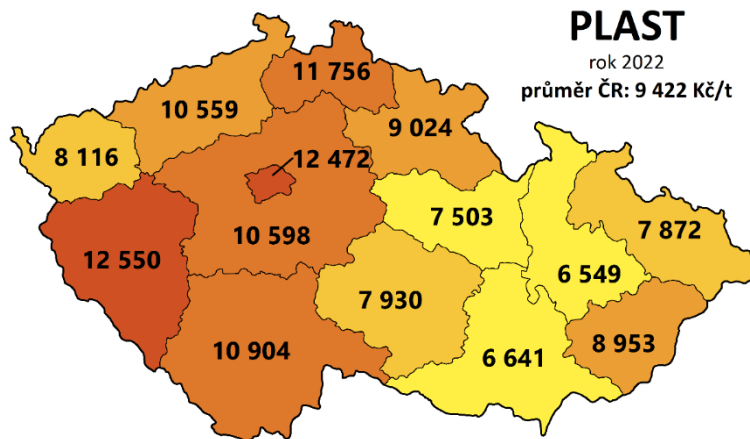
Součástí analýzy společnosti EKO-KOM, a.s., je také přehled nákladů na tříděný sběr. Z pohledu tříděného sběru je zajímavé sledovat statistiky pro dílčí komodity v regionálním srovnání. Níže jsou uvedené obrázky 3, 4 a 5 s nejběžněji tříděným odpadem v ČR, jímž je papír, plast a sklo. Regionální hodnoty jsou zobrazeny na mapách v průměrné hodnotě Kč/t.

Obrázek 3 – náklady na sběr papíru v roce 2022

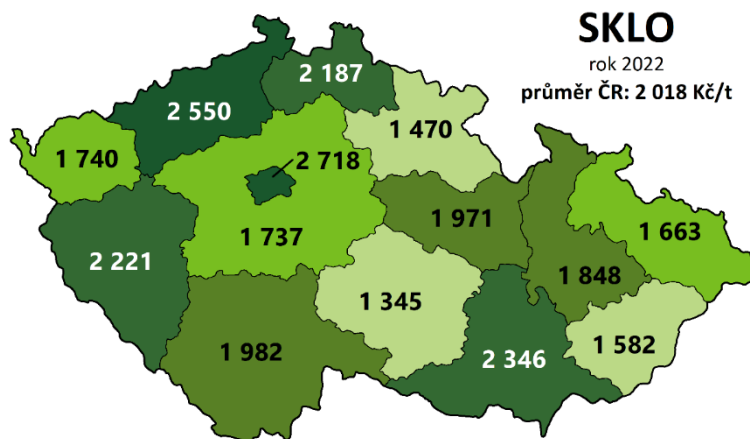
Zdroj: (Náklady na sběr a svoz papíru v Kč/t v roce 2022 podle krajů, © 2011–2024)

Obrázek 5 – náklady na sběr plastu v roce 2022

Zdroj: (Náklady na sběr a svoz plastu v Kč/t v roce 2022 podle krajů, © 2011–2024)

Obrázek 4 - náklady na sběr skla v roce 2022

Zdroj: (Náklady na sběr a svoz skla v Kč/t v roce 2022 podle krajů, © 2011–2024)

Snadno jde z map vypořadovat, že v Čechách jsou v průměru náklady na papír a plast vyšší než na Moravě, zatímco náklady na sklo jsou rozloženy v rámci krajů více rovnoměrně (*Ekonomika odpadového hospodářství v roce 2022*, © 2011–2023).

5 Metodika

Cílem práce je na základě analýzy posoudit vliv změny stanovení poplatku za odpad na množství svezeného odpadu v obci, a to na základě dat jedenáctileté řady.

Současně je jedním z dalších cílů promítnout data ze sledované obce týkající se příjmů a výdajů na vzorek 13 obcí, pro které by výsledek měl podnítit přístup k zavedení stejné změny, jako ve sledované obci.

Teoretická část nám přiblížila základní atributy obce, včetně pravomocí působících orgánů. Zaměřili jsme se na legislativu, která upravuje danou problematiku práce, a blíže jsme si specifikovali definici místních poplatků. Tam konkrétně jsme věnovali pozornost hlavně poplatku za komunální odpad. Krátce jsme si popsali také rozpočet obce a proces jeho tvorby.

Literární rešerše práce byla vytvořena na základě knižních publikací a mimo ty, bylo vycházeno také ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, dále ze zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích a dalších legislativních dokumentů.

Pro praktickou část práce byla využita data z jedenáctileté časové řady od roku 2012 do roku 2022. Data mi byla pro akademické účely poskytnuta od obecního úřadu Hospřiz a z webu monitor.statnipokladna.cz. Úvodem praktické části je popsána charakteristika obce, její stručná historie a vývoj počtu jejího obyvatelstva. Následuje analýza změny stanovení poplatku za odpad, a to konkrétně ve dvou rovinách.

První analýza ukazuje, jak změna ovlivnila množství vybraného odpadu v obci a druhá analýza zkoumá rozpočet obce se zaměřením se na položky rozpočtu, které tvoří příjmy a výdaje spojené s odpadovým hospodářstvím obce. Na poskytnutých datech o množství vyprodukovaného odpadu je proveden přepočet, pokud by obec neměla stanovenou pevnou sazbu na poplatek za svoz komunálního odpadu. Výsledné hodnoty jsou porovnány se skutečnými údaji a následně zhodnoceny. V konečné části praktické práce jsou aplikovány vypočtené ukazatele změny na vytvořený vzorek obcí podobného charakteru, jako je obec Hospřiz.

Výstup této implementace má být pomocí pro vybrané obce při rozhodování k přistoupení na stejný režim odpadového hospodářství.

K lepší interpretaci jednotlivých kroků je práce obohacena o tabulky a grafy, které poskytují lepší přehlednost dat.

Celá praktická část práce stojí na vertikální analýze dostupných dat. Sledujeme vývoj v letech a pozorujeme tak právě ukazatele vertikální analýzy, které ho pro mé potřeby dokáží interpretovat nejlépe. Bohužel nevýhodou této analýzy je, že ačkoliv dokáže změny identifikovat, nevysvětluje jejich příčiny.

Práce popisuje vývoj dat související s množstvím vyprodukovaného odpadu v obci či s celkovou výší příjmů a výdajů rozpočtu. Nejčastěji jsou proto využity interpretace meziročních změn, které jsou velmi přehledně přenositelné do grafů. Dle vzorce 2 jsou vypočteny absolutní meziroční změny sledovaných dat:

Vzorec 2 pro výpočet absolutní změny:

$$ukazatel_{t+1} - ukazatel_t \quad (2)$$

Kde:

t+1 ..... období nadcházející období sledovanému,

t ..... sledované období.

K dosažení výsledků analýzy byly mimo jiné využity výpočty pomocí bazických a řetězových indexů. Konkrétně řetězový index je hlavním ukazatelem využitým v odhadování predikce pro vzorek obcí.

Vzorec 3 pro výpočet bazického indexu:

$$\frac{ukazatel_t}{ukazatel_0} \quad (3)$$

Kde:

0 ..... základní stanovené sledované období,

t ..... sledované období.

Vzorec 4 pro výpočet řetězového indexu:

$$\frac{ukazatel_t}{ukazatel_{t-1}} \quad (4)$$

Kde:

t-1 ..... období předcházející období sledovanému,

t ..... sledované období.

Vertikální analýza je analytická metoda, která posuzuje ať už jednotlivé složky rozpočtu v poměru k určené referenční hodnotě, či jednotlivé druhy vyprodukovaného odpadu k celkovému evidovanému množství. Tento přístup určuje procentuální podíl každé položky na zvolené základně, která je vždy stanovena jako 100 %. Nejhojněji využívaným vzorcem v práci je vzorec 5 pro vyjádření podílu na celku. V práci interpretuje podíl jednotlivých druhů odpadů na celkovém množství vyprodukovaného odpadu v obci, podíl výdajů, které musí obec hradit z vlastního rozpočtu aj.

Vertikální analýza je prováděna především pomocí vzorce 5:

$$podíl\ na\ celku = \frac{U_i}{\sum U_i} * 100 \quad (5)$$

Kde:

U_i ..... hodnota dílčího ukazatele,

$\sum U_i$ .... Hodnota celkového ukazatele.

Vzorec 6 pro výpočet průměrného tempa růstu:

$$SGM = \sqrt[n]{x_1 * x_2 * \dots * x_n} \quad (6)$$

Kde:

SGM ..... jednoduchý geometrický průměr,

n .....počet pozorování,

x ..... zkoumaná proměnná

6 Charakteristika obce Hospříz

Základní údaje

Oficiální název:	Obec Hospříz
Přidružené části:	Hrutkov
Adresa:	Hospříz 28, 377 01, Jindřichův Hradec
IČ:	00246751
Umístění:	Jihočeský kraj, okres Jindřichův Hradec

Obec v číslech

Počet částí:	2
Počet obyvatel:	453 (k 1. 1. 2024)
Celková výměra katastru:	860,3 ha (k 1. 1. 2024)
První písemná zpráva:	druhá čtvrtina 13. století

Obecní úřad

Starosta obce:	Jaroslav Šefčík
Místostarosta obce:	Pavel Vaňha
Počet členů zastupitelstva:	9
Výbory:	Finanční výbor Kontrolní výbor

6.1 Historie obce

Původní název obce "Gottfriedschlag", což lze přeložit jako "Gotfriedova paseka", byl ve 13. století změněn transformací písmene "g" na "h", což vedlo k vytvoření nového pojmenování, které se stalo základem pro dnešní známé označení Hospříz.

Archivář Teplý zmiňuje Hospříz v Dějinách Jindřichova Hradce především z období 15. století, kdy byla obec součástí panství hradeckého. Z novější historie je známo, že v Hospřízi byla 1. září 1945 otevřena česká škola, kterou vedla první učitelka Anna Vopátková. Činnost této školy byla oficiálně ukončena v roce 1966. Před druhou světovou válkou si občané vybudovali lihovar a čeští dosídlenci založili lihovarnické družstvo. V roce 1948 došlo k jeho znárodnění a převedení do Škrobárny Havlíčkův Brod. Od roku 1963 byl lihovar v pronájmu společnosti Fruta n.p., která se později podílela na jeho likvidaci.

V roce 1957 vzniklo zemědělské družstvo, které se v následujících letech sloučilo s dalšími družstvy okolních obcí. Na konci šedesátých let docházelo ve vsi k rozsáhlé výstavbě bytových domů a v osmdesátých letech se začalo s výstavbou rodinných domů, která pokračuje dodnes.

6.2 Obyvatelstvo

V obci se od konce roku 2012 stabilně udržuje počet v rozmezí 400 až 430 obyvatel. V posledních letech je pozorován větší nárůst počtu obyvatel ve věkové kategorii nad 65 let. Zatímco v roce 2012 tvořilo toto obyvatelstvo 8,17 %, v roce 2022 tento podíl vzrostl téměř na dvojnásobek, a to na 16,2 %.

Tabulka 1 - Vývoj počtu obyvatel v obci Hospříz v letech 2012–2022

Počet obyvatel Hospříz 2012–2022				
rok	celkem	0-14 let	15-64 let	65 a více let
1. 1. 2012	416	72	310	34
1. 1. 2013	426	75	315	36
1. 1. 2014	424	72	309	43
1. 1. 2015	417	70	297	50
1. 1. 2016	411	63	296	52
1. 1. 2017	401	64	283	54
1. 1. 2018	421	68	301	52
1. 1. 2019	426	72	294	60
1. 1. 2020	420	74	285	61
1. 1. 2021	430	74	285	64
1. 1. 2022	426	70	287	69

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní úprava

6.3 MESOH

Zastupitelstvo rozhodlo o změně stanovení poplatku za odpad v obci dle pravidel evidenčního systému MESOH (Motivační a evidenční systémy pro odpadové hospodářství), do kterého se obec registrovala v roce 2018. Cílem tohoto programu je omezit vznik směsného odpadu, zvýšit podíl jeho třídění a zabránit vzniku nadbytečného odpadu. Program vytváří prostředí, ve kterém se občané mohou podílet na výši svého poplatku za odpad na základě množství jimi vytríděného odpadu. Platí pravidlo, že čím více domácnost třídí a zamezuje vzniku odpadu, tím méně na poplatku zaplatí.

Celý systém je založený na získávání tzv. EKO bodů, které mohou domácnosti získat hned z několika činností:

- **EKO body za třídění odpadů**

Jedná se o body, které získá domácnost za odevzdání pytle s tříděným odpadem řádně označené štítkem s QR kódem, nebo za zaregistrování vlastního kontejneru, do kterého separuje odpad. Cílem bonusu je zvýšení míry separace využitelných odpadů. Získané body se poté rozpočítávají na jednotlivé členy domácnosti, přičemž maximální počet je 25 EKO bodů na osobu ročně.

- **EKO body za efektivní využívání nádob a pytlů**

Cílem tohoto bonusu je motivace k ekonomicky udržitelnému způsobu separace odpadu ke svozu. Např. sešlápnutí PET lahví, nebo rozřezání větších krabic umožňuje využít co nejefektivněji kapacitu sběrných pytlů/kontejnerů a tím snížit náklady na příliš častý svoz. Opět tu platí hranice 25 EKO bodů na osobu ročně

- **EKO body za snižování produkce odpadů**

Jednotlivé body za snižování produkce odpadů se připisují dle reálného poklesu produkce domácností. Zde je ovšem limit pouze 20 EKO bodů na osobu za rok.

- **EKO body za kompostování**

Motivace lidí ke zpracování bioodpadu přímo v místě jeho vzniku je cílem tohoto bonusu. Nabízí se možnost domácího kompostování, vyhazování bioodpadu na hnojiště či zkrmování bioodpadu zvířatům. Ročně může domácnost získat až 10 EKO bodů na osobu.

- **EKO body za zájem**

Domácnosti mají možnost pravidelně kontrolovat své odpadové účty a za efektivní komunikaci prostřednictvím osobního kontaktu mají možnost ukořistit ročně až 5 EKO bodů na osobu.

- **EKO body za nakupování**

Příběh odpadu začíná už při nákupu, proto program MESOH zařadil mezi bonusy také body za nákup, díky kterým motivuje domácnosti k environmentálně uvědomělému nakupování. A účastníci si mohou připsat až 15 EKO bodů za rok na každého člena domácnosti.

6.4 Sběr v obci

Do roku 2017 měli občané obce možnost třídít odpad do kontejnerů umístěných ve sběrném hnízdě přímo v obci a také v Hrutkově. Tyto kontejnery měly odklápěcí víko a objem 1100 litrů na plasty, papír a sklo. V roce 2015 obec také zajistila kontejner o objemu 1800 litrů na sběr oděvů a o rok později kontejner o objemu 1500 litrů na sběr kovů. Mimo tato sběrná místa obec provozuje vlastní skládku odpadu, kam je možné vynést objemný odpad, dřevo a další druhy odpadu, jako jsou například pneumatiky, suť, izolační materiály atd.

Od roku 2018 jsou občanům z výše zmíněných k dispozici pouze kontejnery na sklo, kovy a oděvy. V roce 2015 byla občanům umožněna také možnost třídění tuků do 240 litrové nádoby umístěné u obecního úřadu, a významnou novinkou je zavedení sběru elektrospotřebičů a elektrozařízení, který v obci funguje teprve od roku 2023.

Obrázek 6 - Sběrné hnízdo Hospřítz

Zdroj: Vlastní zdroj

Současně se tedy sběrná hnízda změnila tak, že nyní disponují pouze kontejnery na sklo, oděvy a elektrozařízení. Třídění papíru a plastů bylo přesunuto ze sběrných míst přímo do jednotlivých domácností, kde jsou k dispozici speciální 120 litrové pytle s identifikačními štítky.

Obrázek 7 - Identifikační štítek programu MESOH

Zdroj: Vlastní zdroj

6.4.1 Svozové firmy odpadu v obci

V obci v současné době fungují 4 externí svozové firmy. Separátně obec využívá služeb na svoz skla, svoz oděvů, svoz tuků a svoz elektrospotřebičů a elektrozařízení.

Svoz skla a směsného komunálního odpadu

Svoz skla ze sběrného hnízda v obci a směsného komunálního odpadu domácností zajišťuje externí firma AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o., která sváží odpad na ne-dalekou skládku Fedrpuš. Svoz z domácností probíhá společně se svozem pytlů s plastem a papírem zajišťovaným obcí.

Svoz textilu

Vybrané oděvy v obci jsou věnovány nadaci SOVA, která prostřednictvím kontejnerů společnosti TextilEco a.s. zajišťuje jejich svoz.

Svoz elektroniky

Asekol a.s. zajišťuje pro obec možnost třídít elektrozařízení v poskytnutém kontejneru, uloženého ve sběrném hnízdě. Obec objednává jeho svoz na základě zaplnění kapacity kontejneru v průběhu roku.

Svoz tuků

O zodpovědnou biologickou likvidaci tuků z obce se stará externí svozová firma Eko-PF s.r.o.

Svoz tříděného odpadu z domácností

Pytle se separovaným plastem a papírem označené štítky programu MESOH jsou obcí sváženy na skládku Hospříz vždy ve středu po 14 dnech.

Sběrný dvůr v areálu ČOV

Každé sudé pondělí je otevírací v otevírací době od 13:00 – 17:00 k dispozici využití sběrného dvora, v areálu čističky odpadních vod.

7 Analýza sběru

Obec Hospříz, jakožto původce komunálního odpadu, dle §5 zákona o odpadech, vykonává povinnosti uvedené v obecných stanovéní z §15 téhož zákona. Na svém území stanovila obec, závaznou vyhláškou č.3/2021, o stanovení obecního systému odpadového hospodářství, systém sběru, shromažďování, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Dále, vyhláškou č.2/2023, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství, obec stanovila místní poplatek za provoz zavedeného systému na základě zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu se zněním zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zařízení), ve znění pozdějších předpisů. Aktuální znění obou obecně závazných vyhlášek jsou k dispozici k nahlédnutí na webových stránkách obce Hospříz.

V níže uvedené tabulce 2 jsou uvedeny záznamy o sběru odpadů v obci v období od roku 2012 do roku 2022. Tabulka zahrnuje v podstatě dvě časové řady, kdy první (v letech 2012–2017) zrcadlí stav před zavedenou změnou stanovení poplatku a druhá (v letech 2018–2022) stav po ní.

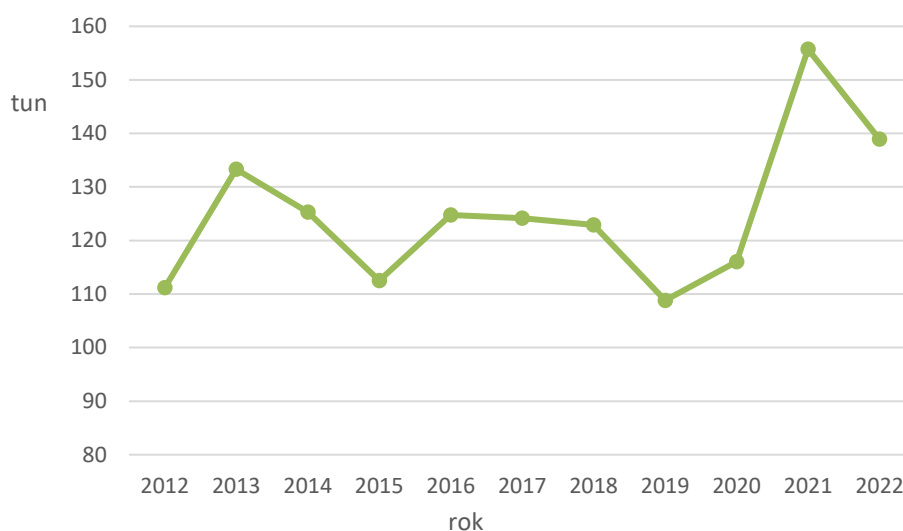
Tabulka 2 - Data o sběru odpadu (v tunách) v období 2012–2022

Množství odpadů v tunách											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Papír (pytle)	0	0	0	0	0	0	3.51	5.671	6.527	5.868	5.426
Papír (obec)	1.87	2.41	2.47	3.93	4.78	6.34	3.03	1.589	3.363	1.592	0.8
Plast (pytle)	0	0	0	0	0	0	4.227	7.322	7.957	7.746	7.336
Plast (obec)	3.379	3.584	3.614	5.096	5.712	5.7617	2.761	0.988	1.123	1.284	1.274
Sklo (směs)	4.4	4.36	6.18	4.37	4.44	4.73	5.14	4.94	6.76	5.405	4.618
Kovy	0	0	0	0	3.334	3.46	4.28	1.46	2	43.298	29.81
Směsný odpad	98.94	96.65	100.08	96.47	94.28	91.65	69.3	60.92	63.05	69.22	73.26
Objemný odpad	0.41	3.7	2.47	0.28	9.75	7.7	14.65	23.65	17	19.79	11.96
Dřevo	0	0	1.45	0	0	0	10.06	0	0	0	2.55
Oděvy	0	0	0	1.534	1.258	1.405	2.244	1.776	1.297	0.718	1.048
Tuky	0	0	0	0.022	0.078	0.145	0.168	0.174	0.078	0.109	0.101
Ostatní	2.208	22.619	9.02	0.795	1.155	2.951	3.536	0.329	6.89	0.69	0.725
celkem	111.21	133.32	125.28	112.5	124.79	124.14	122.91	108.82	116.05	155.72	138.91

Zdroj: Obecní úřad Hospříz, vlastní úprava

Z grafu 3 lze vyčíst, že v průběhu sledovaného období došlo v obci ke dvěma významným poklesům v množství vyvezeného odpadu. První pokles byl zaznamenán v roce 2015 a druhý v roce 2019. Je zajímavé pozorovat, že pokles v roce 2019 navazuje na postupný pokles už od roku 2018, který byl pravděpodobně podnícen snahou motivovat občany k omezení vzniku odpadů prostřednictvím programu MESOH.

Graf 3 - Celkové množství svezeneho odpadu za období 2012–2022 (v tunách)

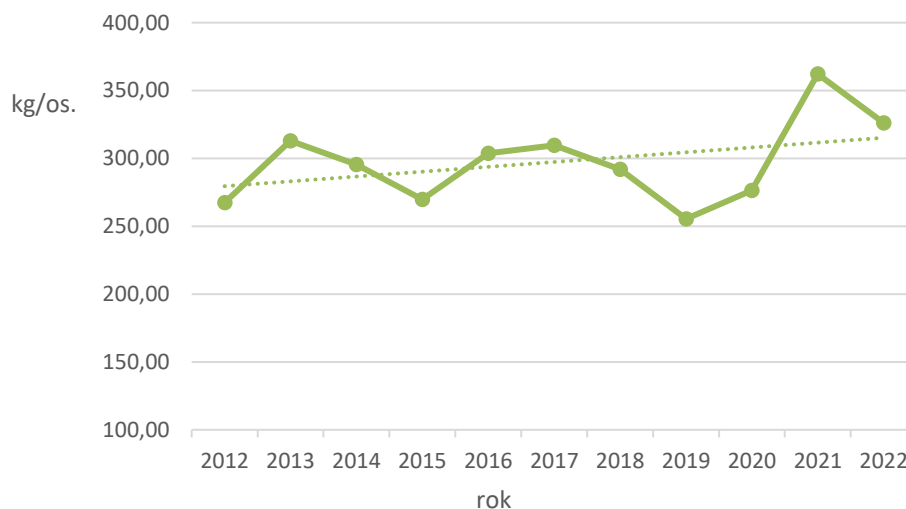

Zdroj: Obecní úřad Hospříz, vlastní úprava

V roce 2019 bylo zaznamenáno nejnižší množství vyprodukovaného odpadu, ale následoval rychlý nárůst, pravděpodobně v důsledku pandemie Covid-19. Během této doby trávily rodiny více času doma, což vedlo ke zvýšení produkce odpadu. V roce 2021 dosáhla produkce odpadu svého vrcholu, když se dostala na množství 155,72 tun za rok.

Bohužel, graf 4 potvrzuje, nevlídný ukazatel mírně rostoucího trendu v množství veškerého druhu vyprodukovaného odpadu na osobu v ČR. Tento trend upozorňuje na zmiňovanou potřebu zlepšení systémů třídění nebo recyklace a obecně udržitelnějšího přístupu k nakládání s odpady.

Graf 4 - Celkové množství odpadů v kg/os. za období 2012–2022

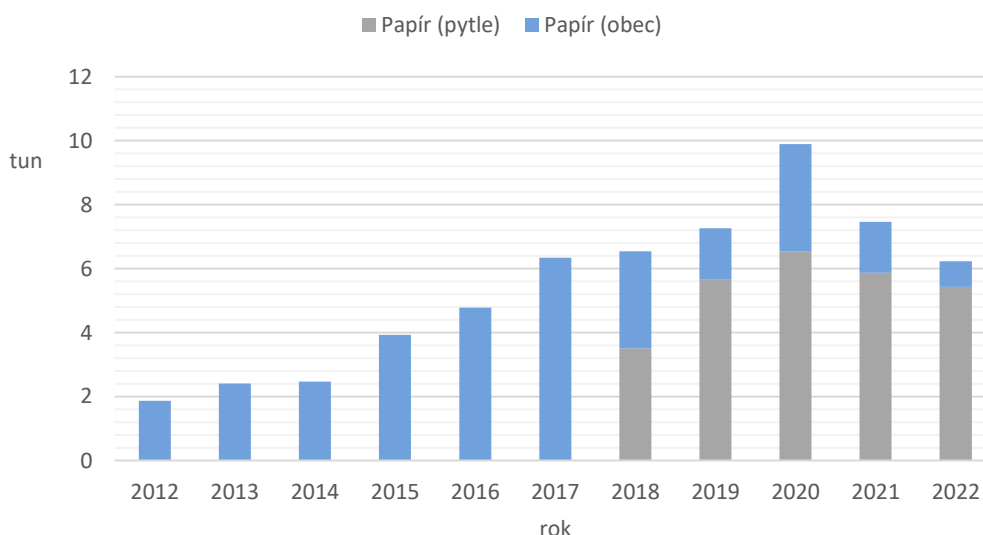
Zdroj: Obecní úřad Hospříz, vlastní úprava

7.1 Separace papíru a plastu v obci

V rámci této práce budeme blíže analyzovat data týkající se sběru, konkrétně papíru, plastu a smíšeného odpadu. V obci je tříděn dle programu MESOH od roku 2018 papír a plast do samostatných evidenčních pytlů. V tabulce 2 výše jsou těmto položkám věnovány první 4 řádky. Označení “(obec)” shrnuje veškeré množství svezeneho druhu daného odpadu za dané období kdy zprostředkovatelem sběru je právě obec. Do roku 2017 jsou data evidována z kontejnerů ze sběrného hnízda v obci a od roku 2018 pak ze sběrného místa na území ČOV. Druhé označení “(pytle)” zobrazuje záznam dat po zavedení změny, kdy se na způsobu sběru angažuje od roku 2018 program MESOH.

7.1.1 Papír

Graf 5- Množství separovaného papíru v obci v tunách za období 2012–2022

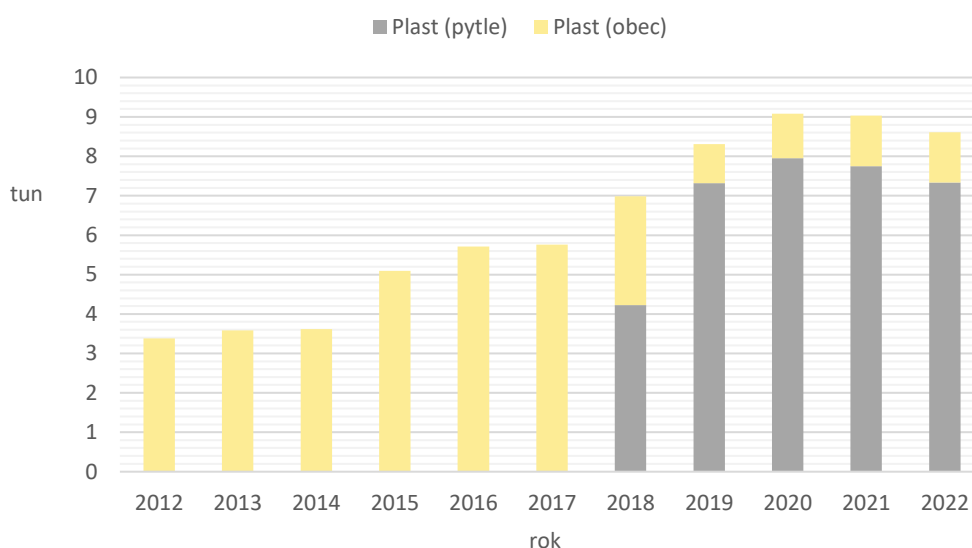
Zdroj: Obecní úřad Hospříz, vlastní úprava

Vyobrazíme-li si dostupná data o sběru papíru, vznikne nám graf 5 výše. Opět je na první pohled zřetelné, že produkce papíru postupem let v obci roste. Přičemž nejkritičtější se jeví pro celou analýzu rok 2020. Je to rok, jenž v ČR nejvíce zasáhla pandemie koronaviru, která měla na vývoj produkce odpadů velmi negativní vliv. Růst nemusí nutně ovšem znamenat negativní vývoj. Vezmeme-li v úvahu že rodiny byly motivovány k třídění odpadu v domácnostech, je možné, a naopak také žádoucí, že při pozorování dat sběru smíšeného odpadu budeme pozorovat pokles, tudíž tento nárůst neindikuje negativní vývoj.

7.1.2 Plast

Plast je největším kamenem úrazu celé problematiky. Na rozdíl od papíru, který má dobu rozkladu v přírodě zhruba 5 měsíců, plast se samovolně rozloží až po více než 100 letech a uchovává se v půdě v podobě mikro plastů více méně věčně. Je tedy důležité pozorovat kladný vývoj právě v datech při separaci plastu. Stejně jako u papíru není nutně žádoucí sledovat pokles, ale naopak pozorovat růst, který indikuje správné uložení plastu mimo směsný odpad.

Graf 6 - Množství separovaného plastu v tunách

Zdroj: Obecní úřad Hospříz, vlastní úprava

Tabulka 3 - Celkové množství plastu

Celkové množství plastu v tunách											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Plast celkem	3,379	3,584	3,614	5,096	5,712	5,762	6,988	8,310	9,080	9,030	8,610

Zdroj: Obecní úřad Hospříz, vlastní úprava

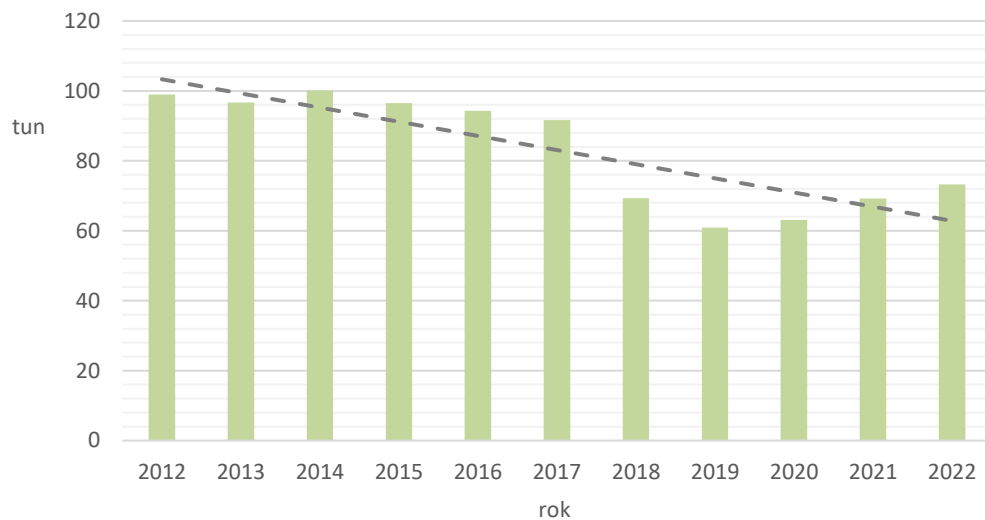
Tabulka 3 výše, ukazuje souhrn vybraného plastu v obci. Skvěle ukazuje pozitivní vliv na obyvatele, kteří od roku 2018 vytřídili v průměru zhruba dvakrát tolik plastu. Od doby, kdy domácnosti separují plasty doma a jejich likvidace nesouvisí s cestou ke sběrnému hnízdu, eviduje obec velký nárůst v množství uloženého plastu ke sběru. V roce 2018 plasty v pytlích od občanů tvořily 60,489 % veškerého vyprodukovaného množství a od roku 2019 se tento údaj drží nad hranicí 85 %.

7.2 Směsný odpad

Graf 7 je ukazatelem vydařené mise obce, která zavedením programu MESOH úspěšně motivovala občany k zodpovědnému nakládání s odpadem. Ukazatel trendu naznačuje, že ačkoliv není každý rok evidován meziroční pokles, stále má vývoj klesající trend a lze ho tak předpovídat i do budoucna.

Nejmenší množství obec evidovala v roce 2019, kdy měl směsný odpad od občanů 60,92 tun. Ke konci tohoto roku měla obec 420 obyvatel, z čehož vyplývá, že každá jedna osoba vyprodukovala 145,048 kg.

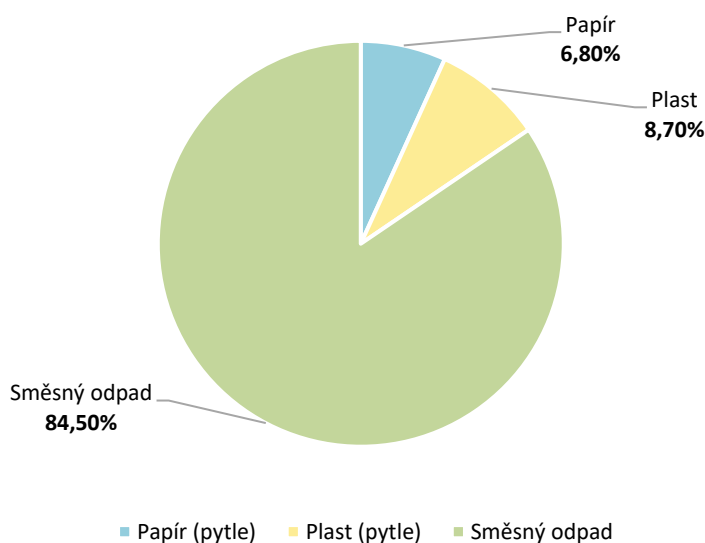
Graf 7 - Vývoj množství směsného odpadu

Zdroj: Obecní úřad Hospřez, vlastní úprava

Graf 8 - Složení produkce odpadu v domácnostech v letech 2018-2022

Zdroj: Obecní úřad Hospříz, vlastní úprava

Ve výsledném souhrnu z grafu 8, vidíme, že celková produkce odpadu je od počátku zavedení separace v rámci programu MESOH v průměru každoročně tvořená z 6,80 % papírem, 8,70 % plastem a zbytek objemu obsahuje 84,50 % směsného odpadu. Porovnáme-li tyto statistiky s průměrným množstvím směsného odpadu z doby před tímto zavedením, lehce si odvodíme, že domácnosti na základě motivace třídit prostřednictvím snížení poplatku za odpad správně uložili k likvidaci oproti předešlým letem zhruba o 29,195 tun více tříděného odpadu, který dříve končil chybně mezi odpadem směsným.

7.3 Zbylé kategorie odpadu

Ačkoliv se analýza přímo nevěnuje zbylým kategoriím uvedených druhů odpadů, sestavila jsem následující soubor tabulek v externí příloze 1, ze které můžeme pozorovat vývoj produkce těchto druhů. Vypočteny jsou hodnoty průměrného tempa růstu, absolutní meziroční změny ve vyprodukovaném množství aj., na základě, kterých lze pro jednotlivé druhy odpadu provést interpretaci analýzy.

Již z tabulky 2 je ovšem patrné, že data jsou v těchto kategoriích nekonzistentní, a tak pro některé druhy odpadu analýza nemá absolutně žádnou vypovídající hodnotu. Např. odpad v kategorii objemný odpad nebo dřevo má přímou souvislost s domovními rekonstrukcemi, při nichž jsou produkovány ve velkém množství. Je jasné, že změna stanovení poplatku za odpad nezapříčinila změny ve vývoji produkce tohoto druhu odpadu, a tak se mu nebudeme v práci více věnovat.

8 Analýza příjmů a výdajů na odpadové hospodářství v obci

Tato část práce se soustředí na vývoj příjmů a výdajů v obci pod paragrafem §3722 (Sběr a svoz komunálních odpadů) rozpočtového třídění za sledované období let 2012–2022.

Příjmy a výdaje jsou podrobně uvedeny v tabulce 4 níže.

8.1 Příjmy

Tabulka 4 - Příjmy obce pod §3722 položky 2111

PŘÍJMY		
Paragraf (kód)	Položka (název)	Položka (kód)
3722	Příjem z poskytování služeb, výrobků, prací, výkonů a práv	2111
ROK	PŘÍJMY DLE VÝSLEDNÉHO ROZPOČTU	
2012	24 700 Kč	
2013	31 460 Kč	
2014	31 460 Kč	
2015	31 460 Kč	
2016	31 460 Kč	
2017	33 034 Kč	
2018	32 247 Kč	
2019	29 040 Kč	
2020	31 460 Kč	
2021	29 040 Kč	
2022	31 400 Kč	

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

Příjmy pod položkou s kódem 2111 zahrnují veškeré nedaňové příjmy plynoucí z provozování činnosti sběru a svozu komunálních odpadů v obci. Můžeme sem zařadit například příjem z prodeje druhotného odpadu.

Největší složkou tvořící příjmy obce v tomto ohledu jsou příspěvky z vybraného poplatku za komunální odpad. Jedná se o daňový příjem, který si obec může do určité části sama regulovat a určovat tak výši poplatku. Obec od roku 2012 tuto sazbu již několikrát změnila. Dokonce poskytovala v letech 2014–2018 slevu pro osoby starší 65 let, kteří měli sazbu se slevou 50 %. Od roku 2019 upravuje základní sazbu o nasčítané “MESOH body“.

Tabulka 5 - Výše poplatku a složení obyvatel v jednotlivých letech

Rok	Výše poplatku v Kč za osobu		Počet lidí ve věku 65+ k 1.1.	Počet obyvatel k 1.1.
	základní sazba	slevy / změny		
2012	400	x	34	416
2013	450	x	36	426
2014	450	50 %	43	424
2015	450	50 %	50	417
2016	500	50 %	52	411
2017	500	50 %	54	401
2018	500	50 %	52	421
2019	500	"MESOH"	60	426
2020	700	"MESOH"	61	420
2021	700	"MESOH"	64	430
2022	700	"MESOH"	69	426

Zdroj: Obecní úřad Hospřez, vlastní úprava

Celková částka vybraná na poplatcích v jednotlivých letech je uvedena v tabulce 5. Neodpovídá ovšem součinu sazby a počtu obyvatel v obci, neboť je výsledek zaznamenán vždy z konce sledovaného roku, kdy je poplatek ještě očištěn o úpravy dle zákona České národní rady o místních poplatcích.

Po nastavení programu MESOH obec stabilně udržuje základní sazbu poplatku na částce 700 Kč. Jediným rokem, kdy sazba byla jiná, byl rok 2019. V tomto roce se občanům poprvé krátil poplatek na základě sesbíraných EKO bodů za rok 2018, a proto se zastupitelstvo rozhodlo sazbu nezvyšovat a umožnit tak občanům plynulý přechod na nový systém. Podpořili tak i motivaci lidí třídit, tím že získaná sleva se odečítala z nižší základní sazby. Tento krok je viditelný i na údajích z tabulky 6, kdy v roce 2019 příjem z poplatku činil 125 011,00 Kč, což je výrazně nižší částka než ve zbylých letech. Tento pokles poté kompenzovala obec od následujícího roku právě navýšením poplatku o 200 Kč.

Tabulka 6 - Příjmy obce pod položkou 1345

PŘÍJMY		
Paragraf (kód)	Položka (název)	Položka (kód)
0000	Daňové příjmy – poplatek za odpad	1345
ROK	PŘÍJMY DLE VÝSLEDNÉHO ROZPOČTU	
2012	153 068,00 Kč	
2013	171 526,00 Kč	
2014	173 238,00 Kč	
2015	174 751,00 Kč	
2016	185 666,00 Kč	
2017	193 143,00 Kč	
2018	197 050,00 Kč	
2019	125 011,00 Kč	
2020	184 227,00 Kč	
2021	199 781,00 Kč	
2022	192 063,00 Kč	

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

8.2 Výdaje

Z tabulky 7 je jasně zřetelné, že obec ročně utratí na nákladech spojených se svozem a sběrem komunálního odpadu větší částku, než kterou je schopna hradit z příjmů stejného typu. Zbylou část nákladů tak musí doplácet z vlastního rozpočtu.

Tabulka 7 - Výdaje obce pod §3722

VÝDAJE		
Paragraf (kód)	Položka (název)	Položka (kód)
3722	Nákup ostatních služeb	5169
ROK	VÝDAJE DLE VÝSLEDNÉHO ROZPOČTU	
2012	256 422,00 Kč	
2013	264 720,00 Kč	
2014	247 933,00 Kč	
2015	241 978,00 Kč	
2016	248 693,00 Kč	
2017	226 981,00 Kč	
2018	205 791,00 Kč	
2019	196 693,55 Kč	
2020	225 228,65 Kč	
2021	306 921,82 Kč	
2022	257 621,07 Kč	

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

Tabulka 8 - Část nákladů hrazená z vlastního rozpočtu

ROK	NÁKLADY HRAZENÉ Z VLASTNÍHO ROZPOČTU
2012	78 654,00 Kč
2013	61 734,00 Kč
2014	43 235,00 Kč
2015	35 767,00 Kč
2016	31 567,00 Kč
2017	804,00 Kč
2018	-23 506,00 Kč
2019	42 642,55 Kč
2020	9 541,65 Kč
2021	78 100,82 Kč
2022	34 158,07 Kč

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní výpočet

Jediným rokem, kdy obec nemusela doplácet náklady z vlastního rozpočtu, byl rok 2018. Celých 23 506 Kč tedy zbylo v rozpočtu k úhradě či dorovnání jiných nákladů.

8.3 Predikce pro obec Hospřiz na rok 2023

Na základě dostupných dat lze vytvořit orientační predikci pro následující roky v časové řadě. Jde o velmi zjednodušený vzorec vzhledem k několika proměnným, které zasahující do statistiky a nemají konzistentní charakter. Pro účely práce jsem predikovala vývoj dat na rok 2023, který navazuje na zkoumanou časovou řadu a lze zhodnotit s reálnými údaji v čase.

Tabulka 9 - Postup výpočtu predikce

Rok	S	R	VS	D
2012	166 400,00	153 068,00	13 332,00	--
2013	191 700,00	171 526,00	20 174,00	--
2014	181 125,00	173 238,00	7 887,00	--
2015	176 400,00	174 751,00	1 649,00	--
2016	192 500,00	185 666,00	6 834,00	--
2017	187 000,00	193 143,00	-6 143,00	--
2018	197 500,00	197 050,00	450,00	--
POČÁTEK SLEVVY MESOH				
2019	213 000,00	125 011,00	7 399,61	80 589,39
2020	294 000,00	184 227,00	10 213,54	99 559,46
2021	301 000,00	199 781,00	10 456,72	90 762,28
2022	298 200,00	192 063,00	10 359,45	95 777,55
PREDIKCE				
2023	317 100,00	199 878,22	11 016,04	106 205,74

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, obecní úřad Hospřiz, vlastní výpočet

Tabulka 9 obsahuje řadu dílčích výpočtů, které vedly k dosažení konečné predikce pro rok 2023.

8.3.1 Princip predikce

Jednotlivé sloupce v tabulce mají následující vysvětlení.

Sloupec “S“ (Standart) v tabulce obsahuje takovou částku, která by se vybrala, pokud by každý občan zaplatil odpovídající sazbu a během roku by nedocházelo k úpravám dle zákona České národní rady o místních poplatcích. Je vycházeno z informací, že v obci byl stav obyvatel k 1. 1. a výše sazby poplatku takový, jaký uvádí tabulka 5.

Data ve sloupci “S“ jsou počítána dle vzorce 7:

$$S = \text{počet obyvatel}_t \times \text{sazba}_t \quad (7)$$

Kde:

t ..... sledované období.

Sloupec “R“ (Realita) neobsahuje žádný výpočet, vychází ze známých dat a udává reálnou částku dle monitor.statnipokladna.cz, která byla v příslušných letech vybrána na poplatcích.

Sloupec “VS“ (Variabilní složka) je rozdílem sloupců “S“ a “R“. Tento výpočet slouží k nastínění části příjmů z poplatků za odpad, jenž reflektuje změny dle zákona České národní rady o místních poplatcích.

Predikce vychází z předpokladu, že reálná částka “R“, která do rozpočtu plyne je sestavována z prostého součinu obyvatel a sazby, tedy z “S“. Nikdy tomu tak ovšem není, protože poplatek se během roku různě vrací v dílčích hodnotách na základě pohybu obyvatelstva, nebo naopak nově přistěhovalý občané přispívají do rozpočtu mimo tento vzorec výpočtu i přesto, že neplatí poplatek v celé roční výši. Tyto pohyby jsou odhadovány ve sloupci “VS“, každý rok jsou jiné a nedají se dopředu nikdy odhadnout v přesné výši.

Do roku 2018 zaznamenáváme tuto část jako reálný rozdíl “S“ a “R“, ovšem od roku 2019 takto nemůžeme s výpočtem pokračovat, jelikož se v rozdílu začínají také promítat slevy z programu MESOH.

V rámci zavedení těchto slev, bylo nutné od roku 2019 upravit výpočet “VS“.

S využitím dat z let 2012–2018, jsme zjistili, jakou průměrnou procentuální část z “S“ tvoří variabilní složka, vypočtenou dle vzorce 5. Konkrétně se tento průměr rovná 3,474 %. Následně bylo toto procento využito ke zjištění hodnoty “VS“ v letech 2019–2022 jako podíl z hodnoty “S“.

Sloupec “D“ (Diskont) zaznamenává výši slev, které občané dosáhli v rámci programu MESOH. Od roku 2019 do roku 2022 jde o rozdíl sloupců “S“, “R“ a “VS“.

Predikce pro rok 2023 je vypočtena na základě stejného principu jako hodnoty “VS“ v letech 2019–2022. Tedy jako průměrná procentuální část “D“ z “S“ v letech 2019–2022.

8.3.2 Výsledek predikce

Výsledek, ke kterému jsem se dopočítala, je částka 199 878,22 Kč, která je predikcí reálně vybrané částky na poplatku za odpad od domácností pro rok 2023 za předpokladu využití mnou navrženého vzorce. Realita je ovšem taková, že tento příjem činil 182 886 Kč, což je o 16 992,22 Kč méně. Takováto predikce by byla pro obec ekonomicky výhodnější, neboť poskytuje vyšší příjmy do rozpočtu. Je ale nutné nezapomínat na fakt, že program MESOH se orientuje zejména na ekologické dopady separace. Rozdíl by tak mohl být zapříčiněn zodpovědnějším ekologickým chováním občanů, které vede k vyšším slevám v rámci programu. Další možné vysvětlení rozdílné predikované hodnoty od reálné souvisí s variabilní složkou. Vzhledem k tomu, že ve vzorci tyto hodnoty od roku zavedení změny dopočítáváme a neznáme jejich skutečnou výši, nemusí odpovídat reálnému vývoji. S touto skutečností vzorec pro zjednodušení nepočítá, a tak může být výsledek negativně ovlivněn.

V závěru mého výzkumu bych obci Hospříz doporučila zvážení navýšení sazby poplatku za odpad. V roce 2023, dle reálných dat z webu monitor.statnipokladna.cz, činili náklady na odpadové hospodářství 293 552,18 Kč. Souhrn příjmů položek 2111 a 1345 byl ve výši 218 117,17 Kč. Rozdíl, tedy 75 435,01Kč musela obec uhradit z vlastního rozpočtu.

8.4 Příjmy obce, pokud by poplatek nebyl stanoven pevnou sazbou

Obec během pozorování každý rok stanovila sazbu poplatku za sběr komunálního odpadu vždy v pevné výši. Zákon České národní rady o místních poplatcích umožňuje

ovšem tuto sazbu stanovit také na základě hmotnosti tohoto odpadu. V takovém případě je poplatek počítán sazbou 6 Kč za kilogram, výsledná sazba je ovšem limitovaná částkou 1 200 Kč. V tabulce 10 jsou vypočteny částky, které by obec mohla na poplatku získat, pokud by tuto sazbu zvolila.

Tabulka 10 - příjmy z poplatku při sazbě 6 Kč/kg

	Směsný odpad (v t)	Příjmy z poplatku
2012	98,94	593 640,00 Kč
2013	96,65	579 900,00 Kč
2014	100,08	600 480,00 Kč
2015	96,47	578 820,00 Kč
2016	94,28	565 680,00 Kč
2017	91,65	549 900,00 Kč
2018	69,3	415 800,00 Kč
2019	60,92	365 520,00 Kč
2020	63,05	378 300,00 Kč
2021	69,22	415 320,00 Kč
2022	73,26	439 560,00 Kč

Zdroj: obecní úřad Hospříz, vlastní výpočet

Pokud by obec v letech 2012-2022 počítala vyšší poplatek ze sazby 6 Kč/kg její příjem do rozpočtu by byl o dost větší než při aktuálním stavu. V takovém případě, by prostředky stačily i na úhradu výdajů spojených s odpadovým hospodářstvím a část peněz by v rozpočtu zůstala jako rezerva k úhradě jiných nákladů. Je ovšem obtížné počítat s tím, že by se v obci zachovaly stejné výše nákladů spojenými se svozem směsného odpadu. Pravidelná evidence váhy by mohla zatížit rozpočet o investici do nových technologií, nebo navýšení cen za stávající služby svozové firmy. Reálný příjem by byl ve výsledku ovšem menší, protože po přepočtu částky na obyvatele vidíme, že sazby v některých letech přesahují limit 1 200 Kč, který je dle zákona České národní rady o místních poplatcích hranicí, jež nemá být překročena.

I přes to, že na první pohled vypadá tato varianta pro obec přínosně, vstupuje nám do případu spousta proměnných, které mohou výsledný závěr zkreslit. Méně pozitivní vliv by dopadal i na domácnosti, které by na poplatku zaplatili někdy i několikrát vyšší částky. Taky nelze vyloučit riziko, že by v okolí obce mohly vznikat černé skládky, díky kterým by občané nelegálně snižovali hmotnost svého vyprodukovaného odpadu. V takovém případě by byla registrována i nežádoucí ekologická zátěž celé situace.

Tabulka 11 - Porovnání výše poplatků přepočtených na osobu

	Poplatek při sazbě 6 Kč/kg přepočtený na os.	Základní sazba poplatku za os. v letech 2012-2022
2012	1 427,02 Kč	400 Kč
2013	1 361,27 Kč	450 Kč
2014	1 416,23 Kč	450 Kč
2015	1 388,06 Kč	450 Kč
2016	1 376,35 Kč	500 Kč
2017	1 371,32 Kč	500 Kč
2018	987,65 Kč	500 Kč
2019	858,03 Kč	500 Kč
2020	900,71 Kč	700 Kč
2021	965,86 Kč	700 Kč
2022	1 031,83 Kč	700 Kč

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, obecní úřad Hospříz, vlastní výpočet

Pro domácnosti, které jsou ve vztahu k obci subjekty poplatku viz zákon České národní rady o místních poplatcích, je volba zastupitelstva udržovat v obci pevnou sazbu za poplatek ekonomičtější a nedoporučovala bych přecházet na jiné stanovení sazby ani z pohledu možné ekologické katastrofy.

8.5 Analýza na vzorové obci

Jedním z dílčích cílů, kterého jsem v práci chtěla dosáhnout, bylo sestavit krátkou analýzu na vytvořeném vzorku obcí, pro které by přístup na program MESOH dle mého názoru také vykazoval pozitivní ekologický přínos. Cílem je ovšem dojít k výsledku, který by mohl potvrdit také přínos ekonomický.

Vytvořila jsem proto vzorovou obec na základě údajů 13 vybraných obcí, které splňovali 4 jednoduché podmínky, díky kterým mají porovnatelnou povahu se sledovanou obcí Hospříz.

Podmínky pro výběr byly následující:

1. ÚSC se nachází v okrese Jindřichův Hradec
2. Počet obyvatel v obci byl k 1. 1. 2022 v rozmezí 300–500.
3. Obec není součástí programu MESOH
4. Obec má dle OZV nastavenou sazbu poplatku za odpad v pevné výši

Tabulky 11 a 12 zaznamenávají úhrn dat, na základě, kterých byl vypočten výchozí rok 2022 a hodnotící rok 2023, který v rámci této analýzy budeme dále zkoumat. Pro sjednocení dat a jejich lepší porovnatelnost je vše přepočteno v poměru na 1 obyvatele.

Cílem této analýzy má být nastínění možného vývoje, pokud by v roce 2022 dané obce přešly na program odpadového hospodářství MESOH a v prvním roce vykazovaly stejné výsledky jako obec Hospříz. Výsledek analýzy hodnotí pouze ekonomický vliv, tudíž není práce pro obce vhodným nástrojem k rozhodování a jde pouze o interpretaci změn které jsou jedním z dílčích vlivů takového kroku.

Tabulka 12 - Výpočet vzorové obce 2022

Název obce	počet obyvatel (k 1.1.2022)	sazba poplatku 2022 (v Kč)	N na odpad (2022) §3722 (na obyvatele)	P za odpad (2022) položka 1345 (na obyvatele)
Blažejov	459	720	1 067,97 Kč	814,05 Kč
Čluněk	485	550	1 033,73 Kč	666,49 Kč
Dolní Pěna	405	500	643,78 Kč	499,36 Kč
Lužnice	424	500	730,35 Kč	634,21 Kč
Domanín	399	510	1 200,07 Kč	506,57 Kč
Dvory nad Lužnicí	355	500	835,92 Kč	463,83 Kč
Hamr	368	800	1 099,89 Kč	596,81 Kč
Nová Ves nad Lužnicí	339	500	960,28 Kč	487,09 Kč
Peč	492	400	678,32 Kč	400,81 Kč
Písečné	481	500	1 188,65 Kč	562,82 Kč
Plavsko	456	600	719,68 Kč	567,39 Kč
Popelín	488	600	1 604,38 Kč	531,42 Kč
Staré město pod Landštejnem	456	450	1 710,06 Kč	578,10 Kč
VZOROVÁ OBEC 2022	431	548	1 036,39 Kč	562,23 Kč

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprav

Tabulka 13 - výpočet vzorové obce 2023

Název obce	počet obyvatel (k 1.1.2023)	sazba poplatku 2023 (v Kč)	N na odpad (2022) §3722 (na obyvatele)	P za odpad (2022) položka 1345 (na obyvatele)
Blažejov	475	720	859,00 Kč	786,32 Kč
Čluněk	487	550	1 256,27 Kč	663,23 Kč
Dolní Pěna	415	500	727,22 Kč	536,32 Kč
Lužnice	437	550	773,23 Kč	625,84 Kč
Domanín	425	480	1 295,27 Kč	439,51 Kč
Dvory nad Lužnicí	396	550	791,53 Kč	497,64 Kč
Hamr	379	700	1 006,76 Kč	790,92 Kč
Nová Ves nad Lužnicí	354	600	959,22 Kč	564,83 Kč
Peč	492	400	652,07 Kč	399,93 Kč
Písečné	485	500	721,93 Kč	633,14 Kč
Plavsko	472	600	1 886,10 Kč	640,37 Kč
Popelín	490	600	1 398,38 Kč	576,60 Kč
Staré město pod Landštejnem	471	450	1 718,48 Kč	557,88 Kč
VZOROVÁ OBEC 2023	444	513	1 080,42 Kč	593,27 Kč

Zdroj: *monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava*

Na základě dostupných dat jsme získali vzorovou obci za rok 2022. Již na první pohled je zřetelné, že náklady přesahují svou výší dvojnásobek získaných příjmů vybraných na poplatcích za odpad. V takovém případě jsou obce nuceny platit příliš velkou část nákladů ze svého rozpočtu. Ačkoliv příjem z poplatku není jediný, který v rozpočtu slouží k úhradě nákladů spojených s odpadovým hospodářstvím obcí, neměl by tvořit jejich tak malou část. Jinak se nejeví ani výsledek pro rok 2023. Obecně je nákladovost odpadového hospodářství velká a změnu bych obcím doporučila v každém případě. Bez ohledu na výsledky mé analýzy bych nesoustředila změnu na přistoupení k programu MESOH. Pokud není možnost snižovat náklady, zvážila bych navýšení sazby poplatku za odpad.

Pokud bych ovšem měla doporučit či navrhnout změnu na základě mé práce, odrážela jsem se právě od výsledků, které vykazovala obec Hospříz. V tabulce 14 je vyobrazený přelom let 2018 a 2019, kdy program MESOH vykazoval ekonomický dopad zejména na příjmy v rozpočtu obce. Důležité je zmínit, že analýza je vytvořená na pozorování vývoje dat jedné obce, pokud bychom měli pracovat přesněji, bylo by vhodné pozorovat vývoj v co největším množství obcí, které na systém MESOH přistoupily.

Tabulka 14 - Hodnoty obce Hospříz na přelomu roku 2018 a 2019

Rok	Sazba poplatku	Počet obyvatel	N na odpad §3722 (na obyvatele)	P za odpad p. 1345 (na obyvatele)
2018	500	421	488,81 Kč	468,05 Kč
2019	500	426	461,72 Kč	293,45 Kč

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

Jako ukazatele změny, které jsem aplikovala i na vytvořený vzorek obcí jsem zvolila koeficient růstu ve sloupcích s náklady a příjmy. Konkrétně je to pro změnu nákladů koeficient 0,945 a pro změnu příjmů koeficient 0,627.

V následujících dvou tabulkách pozorujeme dva záznamy dat. Ten první, v tabulce 15, odráží skutečný vývoj, který v roce 2023 proběhl a je pro nás základem pro vyhodnocení možné změny, která je na základě již zmiňovaných koeficientů nastíněna v tabulce 16.

Tabulka 15 - Reálný vývoj pro rok 2023 na vzorku obcí

Rok	Sazba poplatku	Počet obyvatel	N na odpad §3722 (na obyvatele)	P za odpad p. 1345 (na obyvatele)
2022	581	431	1 036,39 Kč	562,23 Kč
2023	554	444	1 080,42 Kč	593,27 Kč

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

Tabulka 16 - Odhadovaný vývoj na rok 2023 pro vzorek obcí při zavedení změny

Rok	Sazba poplatku	Počet obyvatel	N na odpad §3722 (na obyvatele)	P za odpad p. 1345 (na obyvatele)
2022	581	431	1 036,39 Kč	562,23 Kč
2023	581	444	978,95 Kč	352,50 Kč

Zdroj: monitor.statnipokladna.cz, vlastní úprava

Stejně jako obec Hospříz na přelomu změny, ani vybraný vzorek nepočítá s navýšením poplatku za odpad. Pro domácnosti by tak změna neměla žádný negativní ekonomický dopad. Naopak by v průměru každý zaplatil o 240,77 Kč méně a ušetřil by tak 39,33 % z původní stanovené sazby. Snížením výše skutečně odvedeného poplatku by však obci narostlo břemeno na dorovnání nákladů z vlastního rozpočtu. Zatím co v běžném roce 2023 pokryly příjmy z poplatku 54,911 % nákladů §3722, v případě zavedení změny by pokryly pouze 36,008 %. Ačkoliv by nejspíše klesla i výše nákladů, vzhledem k tomu, že by obec nemusela platit pronájem kontejnerů, nebo by v obci neprobíhal svoz smíšeného odpadu tak často, stejně by nedošlo k dostatečně velkému ponížení, aby to pro obec bylo ekonomicky výhodné rozhodnutí. Do dalších let by se dalo očekávat že by obec

navýšily sazbu za odpad stejně jako tomu bylo v obci Hospříz, čímž by dorovnaly část o kterou by klesla výše poplatku průměrnou výši slev.

Mým konečným doporučením je tedy z pohledu ekonomického hlediska na tuto změnu nepřistupovat, pokud nemá obec dostatečné rezervy v rozpočtu, kterými by mohla hradit náklady na odpadové hospodářství. Pokud ovšem pomineme otázku financí, je program MESOH skvělým startem pro obce k cestě za udržitelnějším přístupem k ekologii. Donutí občany nenásilnou cestou ke správnému separování odpadu, které se pak odráží nejen na výsledcích sběru v místě bydliště, ale také v místech, kde lidé tráví velkou část svého času (práce, škola).

9 Závěr

Efektivní odpadové hospodářství je klíčovým faktorem pro udržitelný rozvoj obce. Cílem bakalářské práce bylo zanalyzovat vývoj sběru odpadu v obci Hospříz. Soustředili jsme se na období let 2012–2022, během kterého proběhla v obci změna ve stanovení poplatku za odpad.

Práce obsahuje dvě části. První, část teoretická, shrnuje základní pojednání o postavení obce k odpadovému hospodářství. Přibližuje status obce, tematiku místního poplatku a rozpočtového dělení příjmů a výdajů, které jsou základním východiskem pro zpracování praktické části.

V praktické části je provedena analýza odpadového hospodářství obce Hospříz. Všechna poskytnutá data jsou přehledně vložena do tabulek a následně jsou pro lepší interpretaci promítnuta do grafů. Druhá část se věnuje analýze vývoje příjmů a nákladů na odpadové hospodářství v obci. V této kapitole je zaznamenán výhled, který v obci nastala po změně stanovení poplatku za odpad.

Na základě nepříliš příznivých výsledků této analýzy jsem v závěru hodnotila vzorek dalších 13 obcí, které splňují podobné podmínky jako obec Hospříz. Aplikovala jsem na něj ukazatele vypočtené z výsledků provedené analýzy na obci Hospříz a předpověděla jejich možný vývoj ve sledovaných oblastech, pokud by také přistoupily na obdobné změny.

Výsledky této práce poskytují data a doporučení, nejen pro sledovanou obec, která mohou přispět ke zlepšení současného systému nakládání s odpady a přinést jak ekologické, tak i ekonomické výhody. Pevně doufám, že prováděný výzkum bude motivací k podpoře úsilí obce i jejích obyvatel směrem k udržitelnému a efektivnímu odpadovému hospodářství.

Závěrem lze konstatovat, že změny v odpadovém hospodářství přinesly pro sledovanou obec a převážně pro její občany pozitivní ekologické výsledky. Přestože výzkum nepotvrdil ekonomický přínos pro obec, podpořila tímto krokem rodinné rozpočty svých obyvatel, a ještě pozitivně ovlivnila svou ekologickou stopu. Rozhodně bych program MESOH doporučila zavést i ve vybraných obcích, na kterých byl vytvářen vzorek. Obce si své rozpočty tvoří dopředu samy, a tak mohou možný ekonomický dopad zahrnout do

plánování ještě před samotným schválením rozpočtu. Lze se tak na změnu připravit, ovšem na ekologické změny, které co rok vznikají se obce a obecně populace připravuje těžko. Pro obec Hospříz bych doporučila zvážit možnost navýšit základní sazbu poplatku za odpad, aby nedocházelo ke stále většímu nárůstu nákladů, jenž musí obec platit z vlastního rozpočtu. Pokud by obec chtěla opravdu spravedlivě vybírat poplatek, bylo by vhodné zvolit sazbu v poměru k vyprodukovanému množství směsného odpadu, což bych ale naopak nedoporučovala.

Při psaní této práce jsem došla k uvědomění, že porozumění problematice odpadového hospodářství je jedna z nejsnazších cest, jak se jako jednotlivci můžeme podílet na zlepšení ekologické situace, nejenom v místě svého bydliště.

10 Summary

The main objective of this bachelor thesis is to analyse the development of waste management before and after the implementation of the change in the methods of setting waste collection fees in the municipality. Subsequently, to evaluate its impact, advantages and disadvantages. The first part of the thesis focuses on the legislation, specifically the legislation concerning the definition of the municipality and its authorities, the waste collection fee and related regulations. It also deals with the topic of the municipal budget, its breakdown and process. The second part is of a practical nature. An analysis of the waste management of the municipality Hospříz is made. It focuses particularly on the collection of paper, plastic and mixed waste in the municipality, which has shown changes conditioned by the change in the setting of the waste charge. The data obtained on the waste groups separated and the municipality's budget are clearly presented in tables and graphs that allow for a more comprehensible interpretation. In addition, a sample of 13 other municipalities that meet similar conditions to the municipality under study is evaluated on the basis of the economic results of the cost and revenue budget analysis. The calculated indicators are applied to the sample and a prediction is made of possible developments in the following period, assuming that the sample would accept the suggested changes. In conclusion, it is necessary to emphasise how important the topic of ecology and the related waste sorting is nowadays. In an individual is able to change their behaviour, then this is a step towards a better and more committed society. I believe that this work motivates to think comprehensively about the ecological impacts of proper waste sorting.

Key words: waste collection fee, municipality, budget, waste management, prediction, modifications, ecology, waste sorting

11 Seznam použité literatury

Odborná literatura

- Balík, S. (2009). *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Grada.
- Cipra, T. (2013). *Finanční ekonometrie* (2., upr. vyd). Ekopress.
- JSEM ZASTUPITEL-KA. (2022) (druhé, doplněné vydání). Ministerstvo vnitra.
- Kislíngrová, E. (2021). *Církulární ekonomie a ekonomika*. Grada Publishing.
- Lorenc, J. (2018). *Rozpočtová skladba a účetnictví 2018: pro územní samosprávné celky*. M LORDY.
- Peková, J. (2011). *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Wolters Kluwer Česká republika.
- Provozníková, R., & Sedláčková, O. (2009). *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe* (2., aktualiz. a rozš. vyd). Grada.
- *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018*. (2018). Svaz měst a obcí České republiky.
- Sedmihradská, L. (2015). *Rozpočtový proces obcí*. Wolters Kluwer.
- Voštová, V., Altmann, V., Fries, J., & Jeřábek, K. (2009). *Logistika odpadového hospodářství*.

Legislativní zdroje

- Příloha č. 3 k vyhlášce č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě
- Vyhláška č. 412/2021 Sb., Vyhláška o rozpočtové skladbě
- Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích (obecní zřízení)
- Zákon č. 250/2000 Sb., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Zákon č. 314/2002 Sb., Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem
- Zákon č. 565/1990 Sb., Zákon České národní rady o místních poplatcích

Internetové zdroje

- *Ekonomika odpadového hospodářství v roce 2022*. (© 2011 - 2023). EKO-KOM, a.s. Retrieved November 27, 2023, from <https://www.ekokom.cz/ekonomika-odpadoveho-hospodarstvi-v-roce-2022/>
- *Místní poplatky aneb Jak zvýšit daňové zatížení*. (© 1997 – 2023). Měšec.cz. Retrieved November 27, 2023, from <https://www.mesec.cz/clanky/mistni-poplatky-aneb-jak-zvysit-danove-zati-zeni/>
- *Náklady na sběr a svoz papíru v Kč/t v roce 2022 podle krajů*. (© 2011 - 2024). EKO-KOM, a.s. Retrieved February 17, 2024, from <https://www.ekokom.cz/ekonomika-odpadoveho-hospodarstvi-v-roce-2022/>
- *Náklady na sběr a svoz plastu v Kč/t v roce 2022 podle krajů*. (© 2011 - 2024). EKO-KOM, a.s. Retrieved February 17, 2024, from <https://www.ekokom.cz/ekonomika-odpadoveho-hospodarstvi-v-roce-2022/>

- *Náklady na sběr a svoz skla v Kč/t v roce 2022 podle krajů.* (© 2011 - 2024). EKO-KOM, a.s. Retrieved February 17, 2024, from <https://www.ekokom.cz/ekonomika-odpadoveho-hospodarstvi-v-roce-2022/>
- *NÁKLADY OBCÍ NA SMĚSNÝ A TRÍDĚNÝ ODPAD.* (© 2023). Samosebou.cz. Retrieved November 27, 2023, from <https://www.samosebou.cz/2023/11/15/naklady-obci-na-smesny-a-trideny-odpad/>
- Obrovský, J. (© 2024). *Rozpočet obce. Jak jej odpovědně připravit a schválit.* Moderní obec. Retrieved March 18, 2024, from <https://moderniobec.cz/rozpocet-obce-jak-jej-odpovedne-pripavit-a-schvalit/>
- *ODDĚLENÝ SBĚR (TRÍDĚNÝ SBĚR, SEPARACE).* (© 2023). Samosebou.cz. Retrieved November 27, 2023, from <https://www.samosebou.cz/slovník/oddeleny-sber-trideny-sber-separace/>
- *Odpadové hospodářství.* (© 2008–2023). Ministerstvo životního prostředí. Retrieved March 18, 2024, from https://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi

Povinnosti měst a obcí v roce 2022 dle nové odpadové legislativy – 2. část – AKTUALIZOVÁNO. (© 2011 - 2023). EKO-KOM, a.s. Retrieved November 27, 2023, from <https://www.ekokom.cz/povinnosti-mest-a-obci-v-roce-2022-dle-nove-odpadove-legislativy-2-cast/>

12 Seznam použitých zkratek

aj.	a jiné
a. s.	akciová společnost
atd.	a tak dále
atp.	a tak podobně
č.	číslo
čl.	článek
ČOV	čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
MESOH	Motivační a evidenční systém pro odpadové hospodářství
např.	například
OECD	Organisation for European Economic Co-operation
OZV	Obecně závazná vyhláška
QR	Quick Response
Sb.	Sbírky
s. r. o.	společnost s ručeným omezením
ÚSC	Územní samosprávný celek

13 Seznam obrázků

Obrázek 1 - Rozpočtový proces.....	16
Obrázek 2 - Schéma povinností obce jako původce odpadů	23
Obrázek 3 – náklady na sběr papíru v roce 2022.....	25
Obrázek 4 - náklady na sběr skla v roce 2022	26
Obrázek 5 – náklady na sběr plastu v roce 2022	26
Obrázek 6 - Sběrné hnízdo Hospříz.....	33
Obrázek 7 - Identifikační štítek programu MESOH.....	34

14 Seznam tabulek

Tabulka 1 - Vývoj počtu obyvatel v obci Hospříz v letech 2012–2022	31
Tabulka 2 - Data o sběru odpadu (v tunách) v období 2012–2022	36
Tabulka 3 - Celkové množství plastu	39
Tabulka 4 - Příjmy obce pod §3722 položky 2111	42
Tabulka 5 - Výše poplatku a složení obyvatel v jednotlivých letech	43
Tabulka 6 - Příjmy obce pod položkou 1345.....	44
Tabulka 7 - Výdaje obce pod §3722.....	44
Tabulka 8 - Část nákladů hrazená z vlastního rozpočtu	45
Tabulka 9 - Postup výpočtu predikce	45
Tabulka 10 - příjmy z poplatku při sazbě 6 Kč/kg	48
Tabulka 11 - Porovnání výše poplatků přepočtených na osobu	49
Tabulka 12 - Výpočet vzorové obce 2022	50
Tabulka 13 - výpočet vzorové obce 2023	51
Tabulka 14 - Hodnoty obce Hospříz na přelomu roku 2018 a 2019.....	52
Tabulka 15 - Reálný vývoj pro rok 2023 na vzorku obcí	52
Tabulka 16 - Odhadovaný vývoj na rok 2023 pro vzorek obcí při zavedení změny	52

15 Seznam grafů

Graf 1 - Struktura nákladů obcí v odpadovém hospodářství v roce 2022	24
Graf 2 – Vývoj celkových jednotkových nákladů	25
Graf 3 - Celkové množství svezeneho odpadu za období 2012–2022 (v tunách) ...	37
Graf 4 - Celkové množství odpadů v kg/os. za období 2012–2022.....	37
Graf 5- Množství separovaného papíru v obci v tunách za období 2012–2022	38
Graf 6 - Množství separovaného plastu v tunách	39
Graf 7 - Vývoj množství směsného odpadu	40
Graf 8 - Složení produkce odpadu v domácnostech v letech 2018-2022	41

16 Seznam příloh

Příloha č.1: Příloha_č.1_dílčí_výpočty_práce.xlsx